

1926 + bijlagen

NOTA, BETREFFENDE DEN TOESTAND
VAN 'S LANDS FINANCIËN.

(Ingezonden bij brief van 15 September 1925.)

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp-
Staatsbegrooting heeft de ondergeteekende de eer de gebruikelijke
Nota betreffende den toestand van 's Lands financiën over te
leggen met de daarbij behorende bijlagen.

Deze Nota behelst de opmerkingen en beschouwingen, tot welke
's Lands financieele toestand den ondergeteekende, in verband
met de ramingen voor het dienstjaar 1926, aanleiding geeft.

Vooraf moge de aandacht gevraagd worden voor de cijfers
van de dienstjaren 1922, 1923, 1924 en het loopende jaar
1925, voor zoover deze bekend zijn.

De definitieve cijfers van het

dienstjaar 1922

zijn als volgt:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven.	f 1 034 429 853,11 ⁵	f 189 639 193,32	f 262 423 557,03	f 632 367 102,76 ⁵
Ontvangsten	662 312 411,51	16 068 464,20 ⁵	47 215 910,98	599 028 036,32 ⁵
Tekort.	f 422 117 441,60 ⁵	f 173 570 729,11 ⁵	f 215 207 646,05	f 33 339 066,44

De cijfers van het

dienstjaar 1923

zijn als volgt:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 770 815 948,35	f 119 938 875,58 ⁵	f 39 200 034,24 ⁵	f 611 677 038,52
Ontvangsten	659 200 887,28 ⁵	41 752 714,37 ⁵	19 949 550,32	597 498 622,59
Tekort	f 111 615 061,06 ⁵	f 78 186 161,21	f 19 250 483,92 ⁵	f 14 178 415,93

Het tekort op den *gewonen* dienst werd in de vorige Nota
geraamd op f 49 117 998,97, zijnde f 34 939 583,04 meer dan
hierboven vermeld. Dit gunstig verschil is toe te schrijven
zoowel aan eene wijziging in de cijfers der uitgaven als in
die der ontvangsten. Werd ten vorigen jare, voor zooveel de
uitgaven betreft, voor den gewonen dienst een voorloopig
totaalcijfer genoemd van f 615 829 560,29, dit totaal is thans
nader vastgesteld op f 611 677 038,52.

In hoofdzaak bleken lager gesteld te moeten worden de
uitgaven voor de Departementen van Onderwijs, Kunsten en
Wetenschappen en van Waterstaat.

De gewone middelen werden ten vorigen jare opgenomen
met een totaal-cijfer van f 566 711 561,32. Dit totaal blijkt
thans te bedragen f 597 498 622,59. Als voornaamste ont-
vangsten kunnen genoemd worden: de meerdere opbrengst
van de inkomstenbelasting en voorts van hetgeen meer werd

ontvangen wegens rente van ingevolge de Woningwet verleende voorschotten, wegens rente van andere door den Staat verleende voorschotten en van voorschotten aan vreemde mogendheden, wegens uitkeering van premiën door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, wegens aandeel van Nederlandsch-Indië in den vlootbouw en wegens baten van het Staatsmijnbedrijf.

Dienst 1924.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 710 977 436,06 ⁵	f 96 652 717,78 ⁵	f 5 364 475,54	f 608 960 242,74
Ontvangsten	612 260 774,95	29 108 197,44	2 844 744,15	580 307 833,36
Tekort.	f 98 716 661,11 ⁵	f 67 544 520,34 ⁵	f 2 519 731,39	f 28 652 409,38

Het voor het jaar 1924 op den gewonen dienst becijferd tekort bedraagt, blijkens vorenstaand overzicht, f 28 652 409,38. Blijkens de aanvankelijk toegestane begrotingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 620 718 367,23, terwijl onder de geraamde middelen een bedrag ad f 558 628 259,52 als gewone ontvangsten werd aangemerkt. Aanvankelijk werd dus een tekort verwacht van f 62 090 107,71. Het thans becijferd tekort blijft dus *beneden* het aanvankelijk geraamde met f 33 437 698,33.

Onderstaand staatje geeft een overzicht van deze cijfers:

1924. Gewone dienst.	Aanvankelijk toegestaan.	Voorloopig resultaat.	Verschil en oorzaak.
Uitgaven . . .	f 620 718 367,23	f 608 960 242,74	f 11 758 124,49 gebleven beneden de raming.
Ontvangsten . .	558 628 259,52	580 307 833,36	21 679 573,84 hogere opbrengst dan de raming.
Tekort.	f 62 090 107,71	f 28 652 409,38	f 33 437 698,33 <i>lager</i> tekort dan aanvankelijk verwacht.

De middelen, behorende tot de groep A—F, brachten f 21 037 168,17 meer op dan de raming. Méér werd verkregen uit de dividend- en tantiëmebelasting f 3 118 557, uit de vermogensbelasting f 1 036 484, uit den bieraccijns f 4 387 071, uit de registratierechten f 5 217 919, uit de successierechten f 5 440 190, uit het statistiekrecht f 799 101, uit de inkomsten der gewone domeinen f 675 406, uit de loods-gelden f 875 229, terwijl de rijwielbelasting opbracht f 5 300 031. Daarentegen bleven bij de raming ten achter de inkomstenbelasting met f 2 093 101, de suikeraccijns met f 1 844 754, de gedistilleerdaccijns met f 1 381 207, de geslachtaccijns met f 611 395.

De niet tot bovengenoemde groep behorende middelen brachten, voor zooveel den gewonen dienst betreft f 642 405,67 *meer* op dan verwacht werd. Méér werd o. a. verkregen uit rente van voorschotten aan vreemde mogendheden en van andere door den Staat verleende voorschotten f 10 110 166, uit opbrengst van ter griffie betaalde boeten en gestorte waarde van verbeurd verklaarde goederen f 3 365 164, uit teruggaaf door provinciën en gemeenten wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen f 2 397 752. Beneden de raming bleven o. m. de rente van voorschotten ingevolge art. 38 der Woningwet met f 7 700 057, rente van voorschotten voor woningbouw met premie met f 1 620 690, bijdragen van het personeel, ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor eigen pensioen en voor weduwen- en wezenpensioen met f 5 011 874.

Zooals hierboven reeds werd medegedeeld, bleven de gewone uitgaven beneden de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 11 758 124,49.

Dit blijkt uit onderstaand overzicht:

	Overschrijding.	Minder uitgegeven.
Hoofdstuk I . . .		f 100 160,25
" II . . .		150 746,65 ⁵
" III . . .		411 988,55
" IV . . .		1 950 535,27
" V . . .	f 669 866,01	
" V ^A . . .		1 593 425,76
" VI . . .		7 165 806,61
" VII ^A . . .	5 532 740,07 ⁵	
" VII ^B . . .		748 278,69
" VIII . . .		1 396 208,—
" IX . . .		5 885 085,68
" X . . .	1 862 404,05	
" XI . . .		403 227,—
" XII . . .		17 672,16
	f 8 065 010,13 ⁵	f 19 823 134,62 ⁵
		8 065 010,13 ⁵
Blijft <i>minder</i> uitgegeven .		f 11 758 124,49

Wat de in dit overzicht voorkomende overschrijdingen betreft, deze zijn aan de volgende oorzaken toe te schrijven:

Hoofdstuk V voornamelijk wegens kosten van de politie-troepen, uitgaven voor krankzinnigenwezen en armwezen en wachtgelden, waartegenover minder is uitgegeven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, gebouwen, reis- en verblijfkosten, voor dekking van het verlies op het Staatsboschbedrijf, voor kosten van Staatscourant en Staatsblad, voor subsidiën en verdere kosten ten behoeve van de Land- tuin- en boschbouw en van de visscherijen, en voor vergoeding aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor verzending van dienststukken.

Hoofdstuk VII^A in hoofdzaak wegens rente en kosten van uitgifte van de leeningen 1923 B en C, wegens rente van vlottende schuld en van de bijdrage aan de Spoorwegen, waartegenover minder is uitgegeven wegens rentevergoeding aan den Postchèque- en girodienst.

Hoofdstuk X voornamelijk wegens bijdragen aan gemeenten ingevolge de Vleeschkeuringswet en wegens bijdragen aan de gemeenten in annuïteiten van ingevolge de Woningwet verleende voorschotten, waartegenover minder is uitgegeven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, gebouwen, reis- en verblijfkosten, bijdrage aan het Invaliditeitsfonds, kosten van keuringsdiensten, wachtgelden, pensioenen en vergoeding voor portvrijdommen.

De *minder* uitgegeven bedragen op de overige hoofdstukken vinden in het volgende eene toelichting:

Hoofdstuk I wegens vrijwilligen afstand door Hare Majesteiten de Koningin en de Koningin-Weduwe van een deel van Haar inkomen.

Hoofdstuk II voornamelijk wegens den vrijwilligen afstand door vele Kamerleden van een gedeelte hunner schadeloosstelling, en voorts wegens minder uitgegeven voor traktementen, bureel- en lokaalbehoeften, wachtgelden en vergoeding voor portvrijdommen.

Hoofdstuk III in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten en pensioenen.

Hoofdstuk IV voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen en gratificatiën, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, voor gerechtskosten, voor bijdrage in de kosten der marechaussee, voor kosten der Rijkspolitie, voor kosten van gevangenis en Rijkswerkinrichtingen, voor het Rijkstucht- en opvoedingswezen, voor subsidiën en tegemoetkomingen aan instellingen van weldadigheid, voor kosten van exploitatie van een opleidingschip, voor gebouwen en voor wachtgelden. Daarentegen is meer uitgegeven voor de grensbewaking en den vreemdelingendienst en voor pensioenen.

Hoofdstuk V^A in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, onderhoudskosten gebouwen, druk- en bindwerk, voor subsidiën in de kosten van het onderwijs, voor vergoedingen aan gemeenten ingevolge de Lager-Onderwijs-wet, waartegenover meer is uitgegeven voor pensioenen, wachtgelden en onvoorziene uitgaven.

Hoofdstuk VI voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, voor gebouwen, voor materieel der zeemacht, voor voeding en opleiding van personeel, en voor kosten van het loodswezen, waartegenover meer is uitgegeven voor pensioenen.

Hoofdstuk VII^B in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen, toelagen en vergoedingen, voor gebouwen, terreinen en vaartuigen, voor materiele uitgaven der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. Hiertegenover staat, dat meer is uitgegeven voor pensioenen, voor kosten van uitvoering der tabakswet en voor de rijwielbelasting, voor uitkeering aan de gemeenten en voor vergoeding wegens portvrijdommen.

Hoofdstuk VIII voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk en gebouwen, voor kosten van voeding, huisvesting en stalling, voor kampeeren en manoeuvres, voor studiën, onderwijs en oefeningen, voor portvrijdommen, kosten van de Invaliditeitswet en voor wachtgelden. Daarentegen is meer uitgegeven voor artilleriematerieel en voor pensioenen.

Hoofdstuk IX in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, voor druk- en bindwerk, voor onderhoud en verbetering van waterwegen, voor dekking van het verlies op het Staatsvischershavenbedrijf, voor verschillende waterstaatswerken, voor rentelooze voorschotten voor spoorwegen, voor een brug over de Koningshaven te Rotterdam, voor spoorwegverbinding van de havens-West, voor uitgaven van het Staatsmijnbedrijf en voor dekking van het verlies van de Posterijen, de Telegrafie en Telefonie. Daarentegen is meer uitgegeven voor voorschot aan de Limburgsche tramwegmaatschappij, voor dekking van het verlies op de spoorwegen en voor pensioenen.

Hoofdstuk XI voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, voor bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, reis- en verblijfkosten, voor bijdrage aan de Koloniale geldmiddelen van Curaçao, waartegenover meer is uitgegeven voor bijdrage aan Suriname.

Hoofdstuk XII wegens het niet ten volle besteden van het voor onvoorziene uitgaven toegestaan bedrag.

Gelijk gebruikelijk is, moge thans wederom volgen een, gedeeltelijk samengevat, overzicht van de laatste 20 jaar, met splitsing van uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone. Uit den aard der zaak is de afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisonvangsten en uitgaven.

Dienstjaren.	Voor- of na- deelige saldi van den gewonen dienst.	Voor- of na- deelige saldi van den <i>buiten- gewonen</i> dienst.	Voor- of na- deelige saldi van den geheelen dienst.
1905 t/m 1914.	+ f 6 194 717,67 ⁵	— f 74 035 655,44 ⁵	— f 67 840 937,77
1915	— 15 548 220,24 ⁵	— 12 555 180,20 ⁵	— 28 103 400,45
1916	+ 20 276 373,44	— 20 188 794,70	+ 87 578,74
1917	+ 36 345 008,73	— 30 043 143,85	+ 6 301 864,88
1918	— 4 311 366,64 ⁵	— 67 976 348,42	— 72 287 715,06 ⁵
1919	+ 22 285 982,52 ⁵	— 107 731 780,33 ⁵	— 85 445 797,81
1920	+ 664 091,38 ⁵	— 175 893 356,95 ⁵	— 175 229 265,57
1921	— 12 885 646,51 ⁵	— 284 020 969,12 ⁵	— 296 906 615,64
1922	— 33 339 066,44	— 173 570 729,11 ⁵	— 206 909 795,55 ⁵
1923	— 14 178 415,93	— 78 186 161,21	— 92 364 577,14
1924	— 28 652 409,38	— 67 544 520,34 ⁵	— 96 196 929,72 ⁵
1905—1924 . .	— f 23 148 951,40	— 1 091 746 639,70 ⁵	— 1 114 895 591,10 ⁵

Deze eindcijfers worden uit den aard der zaak ongunstiger, wanneer in de becijferingen over de jaren 1905 en 1906 als buitengewone uitgaven en ontvangsten worden aangenomen die, welke als zoodanig sedert 1907 gelden. De eindcijfers worden dan voor het geheele twintigjarige tijdperk:

Nadeelig saldo gewonen dienst	f 28 366 882,10 ⁵
Nadeelig saldo buitengewonen dienst	1 086 528 709,—
Nadeelig saldo geheelen dienst	f 1 114 895 591,10 ⁵

Wat het loopende

dienstjaar 1925

betreft, zij aangeteekend, dat de begrooting van uitgaven, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, een eindcijfer aanwees van f 684 875 921,58

waaronder aan buitengewone uitgaven	86 187 715,—
blijft voor <i>gewone</i> uitgaven	f 598 688 206,58

De middelen waren geraamd op een totaal- bedrag van	f 612 909 920,21
waaronder aan buitengewone ontvangsten	21 055 496,71
blijft gewone ontvangsten	f 591 854 423,50

Het tekort op den gewonen dienst 1925 was dus geraamd op f 6 833 783,08

Sedert de vaststelling van deze begrooting zijn verhoogd:
Hoofdstuk V bij de wet van 23 Juni 1925 (*Staatsblad* n°. 241) (schadeloosstelling in het gemis van de uitkeering van het mijnrecht) met f 495 204,—

Hoofdstuk VII^B bij de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* n°. 295) (Uitkeering aan de „Codro”) met 150 000,—

Hoofdstuk X bij de wet van 29 Juni
1925 (*Staatsblad* n°. 281) (Bijdrage aan
het Ouderdomsfonds, enz.) met f 12 047 600,—

Te zamen . . . f 12 692 804,—

Dit bedrag komt geheel ten laste van den gewonen dienst,
waardoor het tekort zou stijgen tot f 19 526 587,08.

Intusschen zijn maatregelen tot stand gekomen tot ver-
mindering van dit tekort. Gewezen zij op de wet van 20
December 1924 (*Staatsblad* n°. 556), tot verhooging van den
accijns op tabak en op de wet van 20 December 1924 (*Staats-
blad* n°. 568), houdende vaststelling eener nieuwe tariefwet.
Eerstgenoemde wet trad met 1 Januari 1925, de nieuwe tarief-
wet met 1 Juli 1925 in werking. De meerdere opbrengst
ten gevolge van deze wetten voor het jaar 1925 stellende op
f 12 à f 13 millioen, zou alsdan nog een tekort overblijven
van ongeveer f 7 millioen.

Blijkens de maandelijksche middelen-staten overschreed de
opbrengst van de in die staten genoemde middelen over de
eerste zeven maanden de raming met rond f 18 millioen.

Hoewel omtrent den afloop van het dienstjaar nog uiterst
weinig te zeggen is, mag toch, met vorenstaande cijfers voor
oogen, verwacht worden, dat de rekening in geen geval een
tekort zal aanwijken.

Thans kan worden overgegaan tot eene uiteenzetting van
de cijfers van

het dienstjaar 1926.

Ten einde een duidelijk overzicht te geven van de raming
der uitgaven voor genoemd dienstjaar in vergelijking met de
bedragen, welke aanvankelijk voor 1925 in de begrootings-
wetten zijn toegestaan, moge in de eerste plaats de aandacht
worden gevraagd voor den volgende staat.

	1925.			1926.				
	Totaal	Buitengewoon.	Gewoon.	Totaal.	Buitengewoon.	Gewoon.	Gewone dienst.	
							Meer.	Minder.
Hoofdstuk I	f 1 625 000,—	—	f 1 625 000,—	f 1 625 000,—	—	f 1 625 000,—	—	—
" II	1 939 272,76	—	1 939 272,76	1 976 654,83	—	1 976 654,83	f 37 382,07	—
" III	4 097 030,—	—	4 097 030,—	4 058 227,—	—	4 058 227,—	—	f 38 803,—
" IV	27 307 727,—	—	27 307 727,—	27 344 491,50	—	27 344 491,50	36 764,50	—
" V	20 291 538,—	—	20 291 538,—	19 650 031,—	f 20 000,—	19 630 031,—	—	661 507,—
" Va	141 702 353,—	—	141 702 353,—	140 558 652,—	—	140 558 652,—	—	1 143 701,—
" VI	45 846 293,—	f 3 535 740,—	42 310 553,—	43 773 897,—	3 500 000,—	40 273 897,—	—	2 036 656,—
" VIIA	114 990 340,05	7 620 000,—	107 370 340,05	112 348 846,55	8 400 000,—	103 948 846,55	—	3 421 493,50
" VII B	112 289 374,77	50 019 375,—	62 269 999,77	101 680 850,93	36 725 340,—	64 955 510,93	2 685 511,16	—
" VIII	58 829 081,—	—	58 829 081,—	58 606 877,—	—	58 606 877,—	—	222 204,—
" IX	101 143 094,—	16 012 600,—	85 130 494,—	56 640 060,—	12 740 000,—	43 900 060,—	—	41 230 434,—
" X	49 156 892,—	9 000 000,—	40 156 892,—	70 591 856,—	—	70 591 856,—	30 434 964,—	—
" XI	5 607 926,—	—	5 607 926,—	5 505 821,—	—	5 505 821,—	—	102 105,—
" XII	50 000,—	—	50 000,—	50 000,—	—	50 000,—	—	—
	f 684 875 921,58	f 86 187 715,—	f 598 688 206,58	f 644 411 264,81	f 61 385 340,—	f 583 025 924,81	f 33 194 621,73	f 48 856 903,50
							Minder f 15 662 281,77	

Per saldo bedragen de voor 1926 geraamde *gewone* uitgaven
dus f 15 662 281,77 *minder* dan het voor 1925 toegestane
bedrag.

Een vergelijking van de verschillende hoofdstukken met
die van het jaar 1925 geeft, voor zooveel de *gewone* uitgaven
betreft, het volgende beeld.

Hooger zijn geraamd:

Hoofdstuk II f 37 382,07
 " IV 36 764,50

Hoofdstuk VII ^B	f 2 685 511,16
„ X	30 484 964,—
Totaal meer	<u>f 33 194 621,73</u>

Daartegenover zijn *lager* geraamd:

Hoofdstuk III	f 38 803,—
„ V	661 507,—
„ V ^A	1 143 701,—
„ VI	2 036 656,—
„ VII ^A	3 421 493,50
„ VIII	222 204,—
„ IX	41 230 434,—
„ XI	102 105,—
Totaal minder	<u>f 48 856 903,50</u>

zoodat per saldo de gewone uitgaven zijn verminderd met f 15 662 281,77.

Met betrekking tot de hiergenoemde stijgingen en dalingen kan, voor zooveel de belangrijkste afwijkingen betreft, het volgende worden medegedeeld.

De stijging van *hoofdstuk IV* is een gevolg van een hogere raming der bijdrage aan de afdeeling Rijksgebouwen, wegens de verbouwing van het Gerechtsgebouw te Maastricht. Voorts is de pensioenlast op dit hoofdstuk met rond f 252 000 gestegen.

Daartegenover staan enkele verlagingen voornamelijk als gevolg van de reorganisatie van het Hoog Militair Gerechtshof en wegens een mindere raming op de afdeeling gevangenen en Rijkswerkinrichtingen.

In *hoofdstuk V* is de afdeeling Landbouw f 721 000 lager geraamd, welke verlaging voor een bedrag van f 630 000 wordt veroorzaakt door de vereeniging van de Veeartsenijkundige Hoogeschool met de Rijksuniversiteit te Utrecht. Deze kosten zijn naar hoofdstuk V^A overgegaan.

Hoofdstuk VI is tot een bedrag van f 468 000 verhoogd, wegens meerdere kosten van burgerlijke en militaire pensioenen, doch daarentegen met f 1 481 000 verlaagd, wegens minder kosten van materieel voor de zeemacht. Ook de uitgaven voor personeel van de zeemacht en kosten van betoning, bebakening en loodswezen zijn onderscheidenlijk met f 648 000 en f 250 000 verminderd.

Hoofdstuk VII^A is f 3 600 000 lager geraamd, wegens vermindering van den post rente voor schatkistpapier. Ook de rente voor de geconsolideerde schuld kon met f 1 300 000 worden verlaagd, waartegenover echter staat een hogere rentevergoeding aan den Post-chèque- en Girodienst van f 1 600 000.

De verhooging van *hoofdstuk VII^B* komt voor een bedrag van f 2 200 000 op rekening van de pensioenen; voorts eischt de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen een hogere uitgaaf van f 191 000.

De uitkeering volgens de wet op de financiële verhouding moest met f 270 000 worden verhoogd, waartegenover staat een vermindering, wegens opheffing der betaalmeesterskantoren (de afdeeling Schatkist) met f 138 000.

Hoofdstuk VIII. De uitgaven voor dit hoofdstuk bleven alles dooreengenomen ongeveer gelijk. Evenals voor 1925 werd een bedrag van f 4 000 000 uitgetrokken voor kosten van bewapening.

Hoofdstuk IX. De belangrijke verlaging van dit hoofdstuk wordt grootendeels veroorzaakt door het vervallen van de

posten op het Staatsmijnbedrijf betrekking hebbende en wel tot een bedrag van f 44 834 250.

Het tekort op de spoorwegen moet, naar de thans bekende uitkomsten van 1925, voor 1926 geraamd worden op f 4 000 000. Hiernaast staat nog een verhooging van de afdeeling Waterstaat met f 5 500 000 ten gevolge van nieuwe of hogere termijnen van in uitvoering zijnde Waterstaatswerken.

De verhooging van *hoofdstuk X* met f 30 400 000 komt tot een bedrag van f 23 900 000 voor rekening van de sociale verzekering, waarvan f 7 600 000 voor de storting in het Invaliditeitsfonds en f 16 300 000 voor het Ouderdomsfonds. Voorts is de afdeeling Volksgezondheid f 7 900 000 hoger geraamd, zijnde f 2 500 000, wegens overbrenging van de bouwpremies naar den gewonen dienst en f 5 150 000 wegens hogere bijdragen in de annuïteiten van den woningbouw.

Daarentegen is de afdeeling Handel en Nijverheid met f 917 000 verlaagd voornamelijk als gevolg van het vervallen van den post wegens toekenning van een voorschot aan de Holland-Zuid-Afrika lijn.

Inkomsten.

De middelen en inkomsten ter bestrijding der uitgaven zijn geraamd op f 595 568 945,30, waarin blijkens de hierachter gegeven specificatie begrepen is aan *buitengewone* ontvangsten f 3 368 200, zoodat voor gewone ontvangsten blijft f 592 200 745,30, tegen f 591 854 423,50 voor 1925.

Om echter een vergelijking tusschen de beide jaren mogelijk te maken, moet de raming voor 1926 worden verhoogd met het verschil tusschen de ramingen 1925 en 1926 terzake van het Staatsmijnbedrijf, zijnde f 46 909 250, zoodat voor 1926 een raming aan gewone middelen zou worden verkregen van f 639 109 995,30 of f 47 255 571,80 hoger dan het jaar tevoren.

De middelen, welker opbrengst in de maandelijksche middelenstaten wordt gepubliceerd (middelen A—F) zijn opgenomen voor f 458 196 000

en dus *hooger* geraamd 40 254 000

De overige middelen, voor zoover onder de gewone gerangschikt, zijn *lager* geraamd . . . 39 907 678

in totaal *hooger* geraamd . . . f 346 322

De stijging der middelen A—F is voor een bedrag van f 20 500 000 een gevolg van de wettelijke maatregelen (Tariefwet en verhooging Tabaksaccijns) welke bij de wetten van 20 December 1924 *Staatsbladen* nos. 556 en 568 getroffen zijn tot dekking van het tekort 1925, zoodat voor een stijging uit andere oorzaken overblijft een bedrag van f 19 754 000.

Hooger zijn geraamd:

de Grondbelasting	f 624 000
„ Personeele belasting	1 550 000
„ Inkomstenbelasting	7 000 000
„ Dividend- en Tantiëmebelasting	4 000 000
„ Vermogensbelasting	700 000
„ Suikeraccijns	500 000
„ Wijnaccijns	100 000
„ Zoutaccijns	350 000
„ Bieraccijns	400 000
„ Tabaksaccijns	5 500 000
„ belasting op Speelkaarten	10 000
„ Rijwielbelasting	1 000 000
„ Zegelrechten	2 500 000
„ Registratierechten	1 000 000
„ Successierechten	2 000 000

de Invoerrechten	f 15 000 000
„ belasting op Gouden en Zilveren Werken.	50 000
het Statistiekrecht	300 000
de Domeininkomsten	901 000
„ inkomsten van vaarten enz.	25 000
„ Jachtakten enz.	4 000
„ Loodsgelden	1 000 000
Totaal <i>hooger</i>	<u>f 44 514 000</u>

Lager zijn geraamd:

de Accijns op gedistilleerd	f 3 100 000
„ „ „ geslacht	500 000
„ Inkomsten der groote wegen	10 000
het Recht op de mijnen.	650 000
Totaal <i>lager</i>	<u>f 4 260 000</u>

terwijl op *hetzelfde bedrag als voor 1925* werden geraamd:
het Essaaillon en de opbrengst der Staatsloterij.

In totaal dus *hooger* f 44 514 000 — f 4 260 000 = f 40 254 000.

Van de onder de tweede groep opgenomen middelen zijn *lager* geraamd de volgende posten:

Aandeel van den Staat in de winsten der Nederlandsche Bank	f 2 450 000
Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld	86 985
Renten van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië, Suriname en Curaçao	912 500
Rente van voorschotten ingevolge artikel 38 der Woningwet	4 600 000
Rente van voorschotten voor woningbouw met premie	430 000
Rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie	725 000
Rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsboschbedrijf (vervalt in 1926, dus minder)	373 615
Uitkeering van premien door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.	128 400
Uitkeering van premien door het Staatsboschbedrijf (vervalt in 1926, dus minder)	38 644
Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en in de Rijkswerkinrichtingen	355 000
Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool.	77 000
Teruggaven door besturen van bijzondere lagere scholen ter zake van hetgeen door hen volgens art. 97 der wet tot regeling van het Lager onderwijs 1920 te veel is genoten	100 000
Vergoeding door België, wegens de verbetering der verlichting van de Westerschelde (vervalt in 1926, wegens het tractaat met België, dus minder)	48 000
Bijdragen van het militair personeel, ressorteerende onder het Departement van Oorlog, voor eigen pensioen en weduwen- en weezenpensioen.	159 000
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Oorlog	80 000
Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, enz. (vervalt in 1926, dus minder).	48 834 250
Aandeel van de gemeenten in de normale subsidiën aan Werklozenkassen, ingevolge het Werkloosheidsbesluit 1917.	225 000
Als boven in de verhoogde subsidiën	100 000
Totaal <i>lager</i>	<u>f 59 723 394</u>

Daarentegen konden *hooger* worden geraamd:

Rente van voorschotten aan het Zuiderzeefonds. f	57 300
Rente van voorschotten aan vreemde mogendheden en van andere door den Staat verleende voorschotten	3 000 000
Aandeel van Nederlandsch-Oost-Indië in de aflossing van Nationale Schuld	86 485
Baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende	148 000
Griffierechten	65 000
Gerechtelijke boeten	100 000
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Justitie.	80 000
Winst van het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij.	73 375
Bijdragen van het personeel, ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw voor eigen- en voor weduwen- en weezenpensioen	49 600
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw.	187 000
Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten.	79 900
Schoolgelden van de Rijkskweekscholen voor onderwijzers en onderwijzeressen	48 000
Teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 56 der wet tot regeling van het Lager onderwijs 1920 teveel is genoten	100 000
Entreegelden van Rijksmusea (nieuwe post in 1926, dus méér)	36 175
Bijdragen van het personeel, ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor eigen pensioen en voor weduwen- en weezenpensioen.	221 000
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.	95 000
Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in den vlootbouw	591 102
Bijdragen van het militair personeel, ressorteerende onder het Departement van Marine voor eigen- en voor weduwen- en weezenpensioen	126 400
Teruggaaf door provinciën en gemeenten, wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen.	1 000 000
Teruggaaf wegens het aandeel der ten behoeve van het Leeningfonds 1914 geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen.	1 000 000
Leges aan de schatkist vervallen.	50 000
Geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1926 vervalt.	53 300
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Financiën	2 550 000
Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen betreffende het Departement van Oorlog	200 000
Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	533 534
Teruggaaf van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten der Rijkspostspaarbank.	113 900

Winst van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie	f 1 550 783
Uitkeering door het Staatsmijnbedrijf wegens rente ad $5\frac{1}{2}$ % van een geleend kapitaal van f 35 miljoen (nieuwe post in 1926, dus méér)	1 925 000
Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigen- dommen van het Departement van Waterstaat .	50 000
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Waterstaat	44 000
Baten, voortvloeiende uit de keuring van voor invoer bestemd vleesch	300 000
Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Octrooiwet 1910	37 000
Andere ontvangsten betreffende het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid . . .	40 000
Totaal <i>hooger</i>	<u>f 14 544 854</u>

Het laatste bedrag van f 14 544 854
is dan nog te verhoogen met het totaal der
volgende posten, waarvan de bedragen te beginnen
met het dienstjaar 1926, met afwijking van de
vroeger gevolgde gedragslijn, als *gewone* ont-
vangsten worden beschouwd, t. w.:

de aflossing van voorschotten ingevolge art. 38 der Woningwet	f 4 225 000
de aflossing van voorschotten voor Woningbouw met premie	820 000
de aflossing van voorschotten inge- volge de Landarbeiderswet	61 000
	<u>5 106 000</u>

Tweede groep der middelen <i>hooger</i>	f 19 650 854
„ „ „ „ „ <i>lager</i>	59 723 394
Minder	f 40 072 540
werkelijk „	<u>39 907 678</u>
Verschil	f 164 862

welk verschil is ontstaan doordat, ter wille van de beknoptheid,
de posten met ramingverschillen van f 30 000 en minder
niet zijn vermeld.

Als **buitengewone uitgaven** zijn aangemerkt:

A. *Waterstaatswerken* (Hoofdstuk IX).

Kosten van de Kanalisatie van de Maas in Limburg	f 4 120 000
Aanleg van het Julianakanaal (scheepvaartwegen in Zuid-Limburg)	2 500 000
	<u>f 6 620 000</u>

waarvan in 1926 een bedrag van 1 000 000
naar den gewonen dienst wordt
overgebracht.

Blijft voor buitengewone uitgaven	<u>f 5 620 000</u>
-----------------------------------	--------------------

B. *Spoorwegen* (Hoofdstuk IX).

Aanleg van een spoorweg van Gouda over Boskoop naar Alphen	1 000 000
Aanleg van een spoorweg van Schaesberg over Kerkrade en Spekholzerheide, naar Simpelveld .	1 250 000

C. *Staatsmijnwezen* (Hoofdstuk IX).

Uitkeering aan het Staatsmijn-bedrijf wegens
verstrekking van kapitaal f 4 870 000

D. *Domeinen*.

Kosten van bedijking, landaanwinning, als-
mede toegankelijkmaking van domeingronden
(hoofdstuk VII B) 17 040

Aankoop van vast goed ter afronding of uit-
breiding van het Staatsboschbezit (hoofdstuk V) 20 000

E. *Muntwezen* (Hoofdstuk VII B).

Uitgaven van het Muntwezen 3 500 000

F. *Nationale Schuld* (Hoofdstuk VII A).

Het verschil tusschen een 15-jarige en een
40-jarige annuïteit over het deel der leening 1919,
waarvan rente en aflossing zijn gebracht ten
laste van hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting 7 620 000

Een deel van de aflossing der Staatsschuld,
voor zoover gestoken in de Staatsmijnen, zoolang
het bedrijf de afschrijving in nieuwe uitbreiding
vastlegt 780 000

G. *Kosten nieuwen vlootbouw*.

Hoofdstuk VI ten deele, ad 3 500 000

H. *Uitkeering uit de reserve van het Staats-
bedrijf der Posterijen, Telegrafie en
Telefonie* (Hoofdstuk VII B).

200 000

I. *Voorschotten* (Hoofdstuk VII B).

Voorschotten ingevolge de Woningwet . . . 22 000 000

Voorschotten voor Woningbouw met premie . 25 000

Voorschotten voor de verstrekking van gelden
onder waarborg van tweede hypotheek. . . . 2 000 000

Voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet . 1 500 000

Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posterijen,
Telegrafie en Telefonie 4 005 400

Voorschot aan het Staatsvisschershavenbedrijf 7 000

Voorschot aan het Staatsbedrijf der Algemeene
Landsdrukkerij 10 900

Voorschot aan het Bouwfonds van Binnen-
landsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen 50 000

Voorschot aan het Weduwen- en Weezenfonds
voor de geëmployeerden tot het Algemeen Bestuur
behoorende 360 000

Voorschotten voor den aanleg van drinkwater-
leidingen 1 050 000

Voorschot aan het Zuiderzeefonds 2 000 000

Totaal . . . f 61 385 340

Buitengewone ontvangsten.*Inkomsten uit Spoorwegen:*

Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg
van Staatsspoorwegen f 17 000

Domeinen:

Koopprijzen van domeinen 1 200 000

Muntwezen:

Ontvangsten inzake het muntwezen (rente van kapitaal van het muntfonds) f 1 500 000

Aflossing van voorschotten:

Aflossing voorschot aan het Tiendfonds	514 000
Aflossing voorschot aan het Staatsmuntbedrijf	20 000
Aflossing voorschot aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij zenuwlijden en krankzinnigheid”	97 200
Aflossing voorschot aan de vereeniging tot het houden van jaarbeurzen in Nederland	20 000
Totaal	f 3 368 200

Stelt men de ramingen der ontvangsten en uitgaven tegenover elkaar, dan vindt men dat geraamd wordt:

	Gewone dienst.	Buitengewone dienst.	Totaal.
Uitgaven	f 583 025 924,81	f 61 385 340,—	f 644 411 264,81
Ontvangsten	592 200 745,30	3 368 200,—	595 568 945,30
Overschot	f 9 174 820,49	—	—
Tekort	—	f 58 017 140,—	f 48 842 319,51

Dit overzicht geeft echter den werkelijken toestand niet juist weer.

De salarisposten zijn zoodanig geraamd, dat de persoonlijke toelagen, bedoeld in de artt. 24 en 27 van het bij Koninklijk besluit van 27 December 1924, (*Staatsblad* n°. 584), gewijzigde „Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1925”, ook voor het jaar 1926 zullen blijven toegekend. Er is evenwel nog geen rekening gehouden met de wijzigingen, welke evengenoemd Bezoldigingsbesluit zal moeten ondergaan, teneinde daarin gebleken onjuistheden te herstellen. Deze wijzigingen zullen wel is waar een beperkt karakter dragen, maar zullen niettemin, met inbegrip van hetgeen de hogere ambtenaren, na intrekking van art. 30a van het Bezoldigingsbesluit, meer zullen ontvangen en van hetgeen aan de leden van de Rechterlijke Macht, den Raad van State en de Algemeene Rekenkamer meer zal dienen te worden toegekend, niet onbelangrijke uitgaven meebrengen. Een juiste raming van de aan deze maatregelen verbonden kosten is op dit oogenblik nog niet te geven, maar op f 3 millioen moet toch wel worden gerekend, ten gevolge waarvan het totaal der uitgaven op den gewonen dienst met een overeenkomstig bedrag moet worden verhoogd.

In de tweede plaats moet een reserve worden gemaakt met het oog op de plannen tot versnelde uitvoering van de Zuiderzeewerken, waarvoor thans op hoofdstuk IX een bedrag van f 2 millioen is uitgetrokken, doch welk bedrag, bij aanneming van de ingediende plannen, voor 1926 met f 4 millioen zal moeten worden vermeerderd.

Voorts zijn bij de Regeering plannen in voorbereiding om, ter oplossing van het wegvraagstuk, den aanleg en de verbetering van de groote verkeerswegen krachtig te bevorderen. De daarvoor noodige middelen zullen ten deele gevonden moeten worden door een van motorvoertuigen te heffen matige belasting, terwijl overigens ook de rijwielbelasting geleidelijk naar het te stichten wegenfonds zal moeten overgaan.

Aangezien laatstgenoemde belasting thans strekt tot bestrijding der algemeene Staatsuitgaven, zal ook deze wijziging de voor dekking van die uitgaven beschikbare middelen evenredig doen verminderen.

Raamt men voor de salarissen een bedrag van f 3 miljoen, voor de Zuiderzeewerken f 4 miljoen en voor overboeking van een deel der Rijwielbelasting f 2 miljoen, of in totaal f 9 miljoen, dan kan, alles tezaam genomen, worden gezegd, dat de begroting voor 1926 sluit.

Bij de beoordeeling van de vorenstaande cijfers dient voorts het volgende te worden in het oog gehouden.

Het feit, dat de gewone uitgaven thans in totaal f 588 025 924,81 belopen tegen f 598 688 206,58 volgens de vastgestelde Staatsbegroting voor 1925, vindt zijne verklaring in de eerste plaats in eene gewijzigde raming met betrekking tot de Staatsmijnen, die niet als Staatsbedrijf zijn aangewezen in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85) en ten aanzien waarvan mitsdien tot dusver alle ontvangsten en alle uitgaafposten op de Staatsbegroting werden uitgetrokken. Aangezien door een dergelijke raming, welke niet strookt met de eischen van een commercieel bedrijf, en die bovendien niet reëel is te achten, geen juist inzicht in de bedrijfsuitkomsten kon worden verkregen — een omstandigheid waarover ook in de Staten-Generaal herhaaldelijk is geklaagd — is thans met deze praktijk gebroken en is onder de middelen, behalve een Memoriepost terzake van een eventueele winstuitkeering, alleen geraamd een uitkeering door het bedrijf wegens verschuldigde rente van een aan dat bedrijf geleend kapitaal. Door het wegvallen van de overige posten zijn in vergelijking met 1925 de gewone uitgaven verlaagd met f 44 834 250 en de gewone middelen met f 46 909 250.

Anderzijds zijn de gewone uitgaven in vergelijking met 1925 verhoogd, doordat thans alle op de sociale verzekering betrekking hebbende posten in de begroting zijn opgenomen, terwijl bij de indiening der begroting voor 1925, behalve de vergoeding voor administratiekosten e. d., alleen de post van f 15 300 000 wegens storting in het Ouderdomsfonds, ingevolge artikel 4, 2de lid der Ouderdomswet 1919, daarop voorkwam. Feitelijk zou ook thans nog de storting in het Invaliditeitsfonds een jaar uitgesteld kunnen worden. Uit het rapport der Commissie VAN VUUREN is nl. gebleken, dat in het Invaliditeitsfonds een rentewinst beschikbaar is van f 18,6 miljoen, waarmee in 1926 de storting in het Invaliditeitsfonds volledig gedekt zou kunnen worden. Intusschen scheen het, ter verkrijging van een geleidelijken overgang, verre de voorkeur te verdienen deze f 18,6 miljoen over drie jaren te verdeelen, en mitsdien van dit bedrag resp. f 8,2, f 6,2 en f 4,2 miljoen aan de jaren 1926, 1927 en 1928 ten goede te doen komen.

Dientengevolge is overeenkomstig het voorstel der Commissie VAN VUUREN geraamd wegens:

Storting in het Invaliditeitsfonds	f 17 623 000
Af: een aandeel in de rentewinst	8 200 000
Blijft	f 9 423 000
Stortingen in het Ouderdomsfonds	31 600 000
Totaal	f 41 023 000

of rond f 24 miljoen meer dan op de begroting voor 1925 is uitgetrokken.

In de derde plaats zijn de gewone uitgaven, in vergelijking met vorige jaren, beïnvloed doordat een aanvang is gemaakt met een zuivere scheiding tusschen hetgeen ten laste van den gewonen en van den buitengewonen dienst moet worden gebracht.

De algemeen als juist erkende regel, dat alleen die uitgaven als buitengewoon mogen worden aangemerkt waartegenover onmiddellijk inkomsten staan, voldoende om rente en aflossing van de leening te dekken, werd in de laatste jaren noodgedrongen wel eens verlaten; nu de begroting weder sluit en verdere aanwas van den nog veel te hoogen schuldenlast zooveel mogelijk moet worden vermeden, is het zaak zoo spoedig mogelijk een beter stelsel toe te passen.

In overeenstemming hiermede zou ten laste van „gewoon” moeten worden gebracht het voor 1926 op f 5 023 906, geraamde aandeel in de kosten van afbouw van in vorige jaren op stapel gezette oorlogsschepen, welk aandeel in 1925 ten bedrage van f 3,5 miljoen nog geheel tot den buitengewonen dienst werd gerekend.

Om den overgang te vergemakkelijken is voor 1926 laatstgenoemd bedrag als aandeel van den buitengewonen dienst gehandhaafd en alleen het meerdere ad f 1,5 miljoen ten laste van den gewonen dienst gebracht. Het ligt in de bedoeling voor 1927 dezen post *geheel* ten laste van den gewonen dienst te brengen.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het IXde hoofdstuk. Ook hierop komen een aantal posten voor wegens aanleg van Waterstaatswerken, voor 1926 tot een bedrag van f 6 620 000, welke ten onrechte als „buitengewoon” worden aangemerkt. Om een geleidelijken terugkeer naar den normalen toestand te bevorderen zal van dit bedrag in 1926 *voorloopig* f 1 000 000 ten laste van den gewonen dienst worden gebracht.

Ook op hoofdstuk X zijn in dit verband eenige wijzigingen aangebracht. De z. g. bouwpremiiën, d. z. bijdragen voor eens à fonds perdu in de bouwkosten van woningen, waarvoor op de begroting voor 1926 nog een bedrag van f 2 500 000 moest worden uitgetrokken, werden tot dusver als een buitengewone uitgaaf aangemerkt, doch behooren naar haar aard niet uit leeninggelden te worden bestreden. Omgekeerd is het evenmin noodzakelijk onder de buitengewone middelen te rangschikken het aflossingsbestanddeel der annuïteit, die de Staat ontvangt wegens verstrekte voorschotten voor woningbouw en ter uitvoering van de Landarbeiderswet. De Staat betaalt de aflossing van de voor deze voorschotten gesloten leeningen uit zijn gewonen dienst en het is dus rationeel, dat de terugontvangen aflossingen van deze voorschotten ook aan de gewone middelen ten goede komen. Voor 1926 worden hierdoor de gewone middelen met rond f 5 miljoen verhoogd.

Eindelijk moet ook in dit verband weder melding worden gemaakt van de boven reeds genoemde nieuwe regeling ten aanzien van de Staatsmijnen, ten gevolge waarvan dit bedrijf is belast met een obligatieschuld van f 35 miljoen, waarvan voorloopig geen aflossing zal worden betaald zolang het bedrijf de afschrijving in nieuwe uitbreidingen vastlegt. In die omstandigheden is het wenschelijk, dat ook de Staat op een overeenkomstig deel van zijn leeningen de aflossing niet brengt ten laste van den gewonen, maar van den buitengewonen dienst. Dit aflossingsbedrag is berekend op f 780 000, waarmede derhalve de gewone dienst kan worden ontlast.

Behalve de bovengenoemde zijn er nog enkele andere omstandigheden welke het uitgavencijfer voor 1926 in vergelijking met dat voor 1925 gunstig of ongunstig hebben beïnvloed.

Een gunstige factor is de lagere rentevoet van de vlottende schuld, mede ten gevolge waarvan hoofdstuk VII A voor 1926 f 3,4 miljoen lager kon worden geraamd.

Daartegenover staat, dat de stijging der pensioenlasten steeds grootere afmetingen aanneemt. Voor 1924 bedroeg deze stijging f 4 miljoen, voor 1925 moest weer f 5 miljoen meer worden uitgetrokken dan voor 1924 en 1926 overtreft het cijfer van 1925 weer met 6 miljoen gulden. Ook de bijdragen van het Rijk in de annuïteiten van woningvoorschotten moesten voor 1926 met een belangrijk bedrag n.l. f 5 150 000 worden verhoogd.

Zooals uit het hierboven gegeven overzicht blijkt, worden de gewone uitgaven voor 1926 door de gewone middelen gedekt, doch is van een overschot, dat voor de zoo noodzakelijke verlaging van belastingen zou kunnen worden aangewend, indien men alleen het oog op de gewone Staatsbegroting vestigt, nog geen sprake.

In dit verband vereischt de raming der *middelen* nog een nadere beschouwing.

De *gewone* middelen zijn voor 1926 geraamd op f 592 200 745,30.

Om eene vergelijking met 1925 mogelijk te maken, moet — zooals reeds op bladz. 8 werd opgemerkt — dit bedrag worden verhoogd met het verschil tusschen de ramingen 1925 en 1926, ter zake van het Staatsmijnbedrijf, zijnde f 46 909 250, zoodat voor 1926 een totaal zou worden verkregen van f 639 109 995,30 of f 47 255 571,80 *meer* dan voor 1925 is geraamd.

Van deze hoogere raming komt een bedrag van f 40 254 000 voor rekening van de middelen A—F en van f 7 001 571,80 (of van f 1 895 572, indien men geen rekening houdt met het bedrag van f 5 106 000, dat een gevolg is van de overboeking van buitengewoon naar gewoon) voor rekening van de volkomen wisselvallige overige middelen.

De stijging van de middelen A—F is voor f 20 500 000 een gevolg van de wettelijke maatregelen (Tariefwet en verhooging Tabaksaccijns), welke bij de wetten van 20 December 1924 (*Staatsbladen* nos. 556 en 568) getroffen zijn tot dekking van het tekort 1925, zoodat voor een accres der middelen A—F overblijft f 19 754 000.

Dit bedrag is hooger dan hetgeen, blijkens de Memorie van Antwoord op het wetsontwerp inzake de Weeldeverteringsbelasting, in het begin van dit jaar, op grond van de destijds beschikbare gegevens voor 1926 mocht worden verwacht.

Intusschen zij men, bij het maken van gevolgtrekkingen hieruit, voorzichtig. Een deel van deze verhoogingen toch draagt allerminst een blijvend karakter. Deze voorzichtigheid is te meer noodig, omdat niet alleen gelet moet worden op het gewoon accres der uitgaven als gevolg van den regelmatigen bevolkingsaanwas, maar ook rekening moet worden gehouden met een tekort in het Pensioenfonds, ten aanzien waarvan op de begrooting voor 1926 nog geen bijdragen zijn uitgetrokken, omdat eerst het daarover nog ontbrekende rapport der Commissie-VAN VUUREN moet worden afgewacht.

Ook de maatregelen, welke nog genomen zullen moeten worden om het juiste systeem van boeking op den gewonen en den buitengewonen dienst verder door te voeren, zullen van den gewonen dienst in de eerstvolgende jaren extra offers blijven vergen. Houdt men daarbij in het oog, dat de uitkeering uit de rentewinst van het Invaliditeitsfonds aflopend, en het *gewoon* accres der uitgaven voor enkele onderdeelen zeer aanzienlijk is (zoo bijv. de pensioensuitgaven, die vergeleken bij 1923 thans reeds f 15 miljoen méér vorderen), dan blijkt ten duidelijkste, dat bij den tegenwoordigen stand der uitgaven het sluitend maken van het budget in de naaste toekomst telkenjare de grootst mogelijke zorg zal blijven vereischen.

Intusschen acht de ondergeteekende zich verplicht de reeds meermalen geuite waarschuwing te herhalen, dat een sluitend budget, bij het tegenwoordig peil van uitgaven, geenszins mag worden voorgesteld als een normale en gezonde financieele toestand. Zooals hij reeds eerder heeft uiteengezet, zullen de gewone uitgaven tot een zoodanig peil moeten worden teruggebracht, dat de tot dekking dier uitgaven noodige belastingen de kapitaalvorming naar de behoeften van een in aantal regelmatig toenemend volk niet belemmeren. Eerst *dan* kan de financieele toestand van het land als geheel hersteld worden beschouwd.

Hoewel de Regeering het uiterste zal doen om, zonder werkelijke schade voor de algemeene volksbelangen, de uitgaven tot bovenbedoeld peil terug te brengen, behoeft wel niet nader te worden aangetoond, dat zulks niet op korten termijn kan worden bereikt. Daarom zal aanvankelijk, voor zoover de gewone Staatsbegrooting betreft, een voorloopige verbetering moeten worden gezocht in een wijziging van het belastingstelsel door dit in meerdere mate in overeenstemming te brengen met den economischen toestand, waarin ons volk thans verkeert — een en ander in den geest van de uiteenzetting, die ondergeteekende in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over de wetsontwerpen tot aanvulling der Zegelwet 1917, der Successiewet enz. gegeven heeft, — in het vertrouwen, dat de vrucht van den voorzichtig, doch gestadig voortgezette bezuinigingsarbeid geleidelijk ook

voor de gewone Staatsbegrooting een verlaging van belasting zal mogelijk maken.

Gunstiger dan bij de gewone Staatsbegrooting is de toestand nu reeds ten aanzien van het Leeningfonds.

Dit Fonds is indertijd opgezet met een speciaal *tijdelijk* doel: het aflossen der crisis-leeningen. Om dit mogelijk te maken zijn speciale crisis-heffingen ingesteld, welke opbrengst aan het Fonds ten goede komt en die dus — in tegenstelling met de heffingen, welke behooren tot de middelen tot dekking der uitgaven, die op de Staatsbegrooting zijn geraamd — een *tijdelijk* karakter dragen. Deze heffingen dienen uiteraard een voor een te verdwijnen, naarmate blijkt dat het Leeningfonds in staat is de liquidatie der crisisleeningen volgens het aflossingsplan te financieren, zonder de opbrengst van alle daarvoor bestemde heffingen noodig te hebben. Immers het kweken van steeds nieuwe saldi van het Leeningfonds zou een onnoodig bezwaren van het huidig geslacht beteekenen, hetgeen, gezien het gewicht der lasten, die dit als gevolg van den oorlog reeds te dragen heeft, niet verdedigbaar zoude zijn. Dat reeds een aanzienlijk saldo in het Leeningfonds aanwezig is, bewijst dat in het verleden te veel ten behoeve van dat Fonds is opgebracht. De ondergeteekende zou dezen toestand niet willen continueeren.

Door de Commissie van VUUREN is een plan ontworpen strekkende om, ter normaliseering van lasten, evengenoemd saldo van het Leeningfonds — verhoogd met enkele andere bedragen — over een aantal jaren verdeeld, te gebruiken ¹⁾, ten gevolge waarvan bij een geraamde opbrengst der crisis-heffingen van f 85 miljoen, in 1926 een overschot van f 11,4 miljoen zou ontstaan, dat voor belastingverlaging zou zijn aan te wenden.

Met dit plan is door den ondergeteekende reeds rekening gehouden bij de reeds eerder genoemde Memorie van Antwoord op het afdeelvingsverslag naar aanleiding van het wetsontwerp tot invoering eener Weeldeverteringsbelasting.

Ten gevolge van de hogere raming der middelen, welke ook een verhooging van de inkomsten van het Leeningfonds medebrengt, is het overschot niet onbelangrijk hooger dan door de Commissie, op grond van de destijds bekende gegevens, kon worden aangenomen. Dit overschot bedraagt voor het jaar 1926 ruim f 20 miljoen.

Uit het vorenstaande volgt, dat dit aanzienlijke bedrag niet behoort te worden aangewend tot vergroting van het reeds zoo groote bestaande saldo van het Leeningfonds, doch tot verlaging van de ten bate van dat fonds geheven wordende belastingen.

De Regeering is daarom voornemens te bevorderen, dat de Verdedigingsbelasting II niet voor de helft, maar geheel wordt opgeheven en zulks met ingang van 1 Mei e.k.

De f 20,5 miljoen, welke de begrooting van het Leeningfonds voor 1926 als batig saldo aanwijst, vermeerderd met de f 5 miljoen, welke volgens het plan van VUUREN in 1926 uit het reeds gekweekte saldo beschikbaar is, komt met de geraamde opbrengst van de Verdedigingsbelasting II ad f 26,5 miljoen nagenoeg overeen.

Ten slotte veroorlooft de ondergeteekende zich nog eenige mededeelingen te doen omtrent den stand der kas en omtrent de crisisuitgaven.

De kaspositie was op 7 September j. l. als volgt:

Verplichtingen.

Schatkistbiljetten in omloop	f 143 892 000,—
Schatkistpromessen in omloop	109 950 000,—
Uitstaand Schatkistpapier	f 253 842 000,—

¹⁾ Gelijk de Commissie van VUUREN te recht heeft opgemerkt, zal dit op den duur kunnen leiden tot verhooging van den post wegen s rente van vlottende schuld.

Zilverbons in omloop	f 18 241 103,50
Het in 's Rijks Schatkist gestorte deel van het tegoed van den Postchèque- en Girodienst	44 079 373,92
Renteloos voorschot door de Nederlandsche Bank verstrekt	12 222 602,11
Het zich in 's Rijks Schatkist bevindende tegoed van Curaçao	1 919 315,94
	f 330 304 395,47

Vorderingen.

Voorschot aan Suriname verstrekt	f 10 258 088,69
Voorschot aan Neder- landsch Oost-Indië verstrekt	4 863 538,44
Voorschotten op ult ^o . Augustus j.l. verstrekt aan de gemeenten, ingevolge de artt. 243h en 263 der Ge- meentewet	43 262 061,46
Vorderingen op het Buiten- land	217 449 380,47
Daggeldleeningen, ver- strekt tegen onderpand van Schatkistpapier	6 000 000,—
Kassaldi bij de Betaal- meesters.	4 623 000,38
Saldo-tegoed van het Rijk bij de Bank voor Neder- landsche Gemeenten.	230 669,66
	286 686 739,10
	f 43 617 656,37

Hieruit blijkt, dat op genoemden datum de niet door tegen-
vorderingen gedekte en dus zuiver ten behoeve van 's Rijks
huishouding aangegane vlottende schuld per saldo rond f 43,6
miljoen bedroeg.

Opgemerkt zij nog, dat van de uitstaande Schatkistbiljetten
een bedrag van f 37 056 000 op of na 1 April 1927 vervalt
en dat bij de Nederlandsche Bank rechtstreeks geen Schatkist-
papier is ondergebracht.

Met betrekking tot de crisisuitgaven moge het volgende
dienen.

Blijkens de in bijlage F gegeven cijfers bedroegen de tekorten
op de crisisdiensten van de jaren 1914 tot en met 1924 een
totaal van rond f 1 281 861 700. Tot dekking van tekorten
op den crisisdienst is uit leening verkregen:

het deel der leening 1914, dat bij conversie ingevolge de Leeningwet 1917 bereids was afgelost	f 27 500 000
de 1ste leening 1916	125 000 000
de 2de leening 1916	121 250 000
de leening 1917	500 000 000
de leening 1918	346 500 000
de leening 1919 (voor zoover niet bestemd tot dekking van de tekorten op den buiten- gewonen dienst)	230 000 000
Totaal	f 1 350 250 000
Na aftrek van bovengenoemd bedrag van	1 281 861 700
Blijft dus nog beschikbaar	f 68 388 300

Bijlage A.

Overzicht van de STAATSONTVANGSTEN over de diensten 1905 tot en met 1924.

DIENTSJAREN.	Gewone ontvangsten.	Bijdrage uit het fonds der koopprijzen van domeinen.	Buitengewone ontvangsten.	T O T A A L.
1905	f 173 369 050,12 ⁵	f 300 000,—	f 2 293 639,49 ⁵	f 175 962 689,62
1906	181 514 269,96	300 000,—	162 161,05	181 976 431,01
1907	183 015 599,67 ⁵	300 000,—	219 533,34	183 535 133,01 ⁵
1908	182 492 195,38 ⁵	200 000,—	798 737,78	183 490 933,16 ⁵
1909	189 179 088,40 ⁵	400 000,—	1 723 600,43	191 302 688,83 ⁵
1910	198 630 497,—	600 000,—	861 827,82	200 092 324,82
1911	203 680 170,32	1 000 000,—	922 577,72 ⁵	205 602 748,04 ⁵
1912	211 305 137,82 ⁵	500 000,—	1 596 129,11	213 401 266,93 ⁵
1913	223 507 379,52 ⁵	200 000,—	3 715 285,71	227 422 665,23 ⁵
1914	224 910 389,07 ⁵	400 000,—	20 260 921,65 ⁵	245 571 310,73
1915	221 643 336,19 ⁵	600 000,—	41 248 202,93 ⁵	263 491 539,13
1916	(2) 296 200 275,72 ⁵	600 000,—	13 178 282,66 ⁵	309 978 558,39
1917	(3) 524 138 812,58 ⁵	600 000,—	10 038 246,24	534 777 058,82 ⁵
1918	(4) 548 926 173,81 ⁵	250 000,—	11 909 662,01 ⁵	561 085 835,83
1919	(5) 686 307 738,29 ⁵	150 000,—	8 591 424,71	695 049 163,00 ⁵
1920	(6) 798 678 881,52 ⁵	150 000,—	11 962 833,95 ⁵	810 791 715,48
1921	(7) 703 589 983,72 ⁵	250 000,—	5 405 103,66	709 245 087,38 ⁵
1922	(8) 646 243 947,30 ⁵	1 500 000,—	14 568 464,20 ⁵	662 312 411,51
1923 (1)	(9) 617 448 172,91	1 000 000,—	40 752 714,37 ⁵	659 200 887,28 ⁵
1924 (1)	(10) 583 152 577,51	1 150 000,—	27 958 197,44	612 260 774,95
Totaal van de buitengewone ontvangsten			f 218 167 546,31 ⁵	

(1) Voorloopige uitkomsten.
(2) Waaronder f 33 409 939,84 wegens „Crisisontvangsten” in 1916.
(3) ” ” 219 833 772,85⁵ ” ” ” 1917.
(4) ” ” 219 868 033,01 ” ” ” 1918.
(5) ” ” 219 948 375,03 ” ” ” 1919.
(6) ” ” 184 983 628,70 ” ” ” 1920.
(7) ” ” 95 286 895,43 ” ” ” 1921.
(8) ” ” 47 215 910,98 ” ” ” 1922.
(9) ” ” 19 949 550,32 ” ” ” 1923.
(10) ” ” 2 844 744,15 ” ” ” 1924.

Uiteenzetting van de buitengewone ontvangsten.

1905.	Restitutie van het voorschot, aan de Rijksverzekeringsbank verleend	f	75 000,—
	Restitutie van het renteloos voorschot, aan Nederlandsch-Indië verleend		2 188 800,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		21 865,52
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		7 973,97 ⁵
		f	2 293 639,49 ⁵
1906.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		69 904,25
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		73 140,32 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		15 435,76
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		130,86
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		3 549,85 ⁵
		f	162 161,05
1907.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f	31 483,10
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		175 004,64
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		364,24
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		12 681,36
		f	219 533,34
1908.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f	33 122,31 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		639 237,95
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		2 333,36 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .		1 455,71
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾		122 588,44
		f	798 737,78
1909.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		205 685,06 ⁵
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		27 203,52
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		1 188 185,33
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		7 021,09 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		7 206,42
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ²⁾		288 299,—
		f	1 723 600,43
1910.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f		150 876,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		31 004,70
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		240 422,49
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		20 513,38 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		51 196,24 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ³⁾		367 815,—
		f	861 827,82

¹⁾ 1/10 der buitengewone uitgaven over 1907.

²⁾ Idem over 1907 en 1908.

³⁾ Idem over 1907—1909.

1911.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	106 809,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	34 591,85 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	226 185,58 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	36 453,03 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .	24 608,25
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾	493 930,—
		f 922 577,72 ⁵
1912.	Bijdrage van het waterschap N.-O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	137 727,26 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 567,36
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	320 151,44 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	441 701,01 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	51 317,42
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	13 941,60 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ²⁾	597 723,—
		f 1 596 129,11
1913.	Baten van het Muntwezen	f 1 250 000,—
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	30 195,66
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	447 998,15 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 023 418,45 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	73 675,71 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	26 017,48
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ³⁾	838 401,70
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan de Artillerie-Inrichtingen.	25 578,54 ⁵
		f 3 715 285,71
1914.	Baten van het Muntwezen	f 18 549 585,31
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	50 779,76 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	473 003,72
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	116 555,73
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	77 687,37 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ⁴⁾	993 309,75 ⁵
		f 20 260 921,65 ⁵
1915.	Ontvangsten in zake het Muntwezen.	f 15 537 159,77 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 504,16
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	448 884,36 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 256 609,33 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	161 581,23 ⁵

¹⁾ 1/10 der buitengewone uitgaven over 1907—1910.

²⁾ Idem over 1907—1911.

³⁾ Idem over 1907—1912.

⁴⁾ Idem over 1907—1913.

Terugbetaling door Suriname van het voorschot, verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	f	85 000,—
Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		67 209,50 ⁵
Idem aan het Staatsmuntbedrijf		30 578,61 ⁵
Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend		23 344 825,—
Storting door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde der pensioenrechten der ambtenaren op 1 Januari 1915		264 000,—
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		18 850,94 ⁵
	f	41 248 202,93 ⁵
1916. Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	6 927 741,03
Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		161 965,88
Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, samen		450 431,16
Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf.		1 836 797,11 ⁵
Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		215 920,22 ⁵
Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		88 000,—
Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf.		19 801,79
Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		2 180 351,18
Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend		1 288 186,29 ⁵
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		9 087,99
	f	13 178 282,66 ⁵
1917. Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	3 010 209,89
Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		347 654,13 ⁵
Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf.		4 246 065,99
Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		274 004,00 ⁵
Idem van voorschotten aan het Tiendfonds		448 893,78 ⁵
Idem, van het voorschot verstrekt aan de vereniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		786,—
Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		91 000,—
Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		56 384,99
Idem, aan het Staatsmuntbedrijf		18 293,—
Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		1 136 306,04 ⁵
Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone omstandigheden verleend		142 000,—
Uitkeering door Staatsbedrijven, ten behoeve van de vorming eener reserverekening		250 000,—
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		16 648,40
	f	10 038 246,24
1918. Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	3 700 000,—
Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”		896 508,24
Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		23 874,24
Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		5 030 729,13
Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		340 755,29
Idem van voorschotten aan het Tiendfonds		197 691,72

Aflossing van het voorschot verstrekt aan de vereeniging „De kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		f	817,44
Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied			94 000,—
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf			26 292,19
Idem aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen			1 560 049,48 ⁵
Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone omstandigheden verleend			29 800,—
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij			9 144,28
		f	11 909 662,01 ⁵
1919.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	2 110 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”.		934 762,42
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		27 803,12 ⁵
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		4 479 768,12 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		418 681,43
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		1 144,89
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied		97 000,—
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf		439,95
	Idem aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”		60 000,—
	Idem aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		44 608,26 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		394 595,92
	Idem in verband met de buitengewone omstandigheden verleend		12 000,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		10 620,58 ⁵
		f	8 591 424,71
1920.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	114 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”.		1 019 385,46
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		22 948,58
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		9 639 072,08
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		711 907,38
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de Vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		1 190,68
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”		60 000,—
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		372 209,75
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		22 120,02 ⁵
		f	11 962 833,95 ⁵
1921.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	633 500,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk		1 117 378,04 ⁵
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		19 296,96
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		1 907 324,62
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		1 116 016,66
	Idem ingevolge de Landarbeiderswet		1 800,—
	Idem van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		919,51
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”		60 000,—
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		361 996,32 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij en overname van den overblijvenden inventaris		186 871,54
		f	5 405 103,66

1922.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	4 232 500,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk		1 164 413,43
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		17 223,23
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		4 398 568,07
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		2 147 187,38 ⁵
	Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie		29 135,—
	Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet		7 849,65
	Aflossing van de voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen		7 497,60
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland”		30 000,—
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		424 314,25 ⁵
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der artillerie-inrichtingen		2 017 071,15 ⁵
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		68 437,30 ⁵
	Terugbetaling van kapitalen aan het Staatsvisschershavenbedrijf		24 267,12 ⁵
		f	14 568 464,20 ⁵
1923.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	8 550 000,—
	Rente van het Kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk		1 212 352,54
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		19 038,25
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		10 121 945,98
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		18 630 994,91
	Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie		1 276 925,87 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet		47 460,52
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		459 011,60 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten verleend voor den aanleg van drinkwaterleidingen		4 948,71
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen		198 706,57 ⁵
	Terugbetaling van een voorschot verstrekt aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij Zenuwlijden en Krankzinnigheid” te Utrecht		31 329,41
	Uitkeering ten behoeve van de vorming van eene reserverekening door het Staatsbedrijf der posterijen, Telegrafie en Telefonie (postcheque en girodienst)		200 000,—
		f	40 752 714,37 ⁵
1924.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f	11 464 000,—
	Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld ingeschreven ten name het Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk		1 159 062,88
	Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		189 704,10
	Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		5 314 158,47
	Uitkeering van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie wegens den vrijdom van Spoorwegvervoer		4 020 320,07
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet		4 325 659,85 ⁵
	Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie		852 060,82 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet		54 158,96
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds		478 091,57
	Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij		14 529,06
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf		9 639,23
	Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsvisschershavenbedrijf		50 645,07
	Terugbetaling van een voorschot verstrekt aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij zenuwlijden en krankzinnigheid” te Utrecht		21 218,64
	Terugbetaling van voorschotten, verleend voor den aanleg van Drinkwaterleidingen		4 948,71
		f	27 958 197,44

Bijlage B.

Overzicht van de STAATSUITGAVEN over de diensten 1905 tot en met 1924.

Dienstjaren.	Algemeene dienst.	Rentebetaling.	Amortisatie en aflossing van Nationale Schuld.	Totaal der kolommen 3 en 4, verminderd van af het dienstjaar 1920, voor zooveel de Leening 1919 betreft, met het bedrag, hetwelk aan rente en aflossing tezamen op den buitengewonen dienst wordt gebracht.	Gewone uitgaven (totaal kol. 2, en 5).	Buitengewone uitgaven. (a)	Totalen (totaal kol. 6 en 7).
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1905	f 134 521 525,94	f 31 203 162,54	f 3 456 892,67 ⁵	f 34 660 055,21 ⁵	f 169 181 581,15 ⁵	f 4 549 256,00 ⁵	f 173 730 837,16
1906	136 692 868,50 ⁵	31 789 757 33 ⁵	4 664 831,29	36 454 588,62 ⁵	173 147 457,13	4 762 561,21	177 910 018,34
1907	141 911 287,91	31 348 083,51 ⁵	4 716 871,18	36 064 954,69 ⁵	177 976 242,60 ⁵	4 122 924,03 ⁵	182 099 166,64
1908	150 789 190,16 ⁵	31 202 951,85 ⁵	4 797 804,01 ⁵	36 000 755,86 ⁵	186 789 946,03 ⁵	7 261 811,08	194 051 757,11 ⁵
1909	154 385 738,03	31 386 742,41 ⁵	4 958 317,31	36 345 059,72 ⁵	190 730 797,75 ⁵	6 679 204,07 ⁵	197 410 001,83
1910	160 512 440,35	31 624 587,41 ⁵	4 954 460,06	36 579 047,47 ⁵	197 091 487,82 ⁵	6 855 612,51 ⁵	203 947 100,34
1911	164 352 693,41 ⁵	31 838 399,77	4 969 334,12 ⁵	36 807 733,89 ⁵	201 160 427,31	7 329 250,23 ⁵	208 489 677,54 ⁵
1912	170 407 230,23 ⁵	32 212 466,45 ⁵	5 380 880,94	37 593 347,39 ⁵	208 000 577,63	16 664 923,03	224 665 500,66
1913	181 324 025,59	32 101 330,62	5 919 836,59 ⁵	38 021 167,21 ⁵	219 345 192,80 ⁵	19 381 672,76	238 726 865,56 ⁵
1914	c) 286 517 625,67 ⁵	d) 34 051 373,02 ⁵	6 121 424,35 ⁵	40 172 797,38	e) 326 690 423,05 ⁵	32 582 854,61 ⁵	359 273 277,67
1915	f) 408 621 476,04	35 113 438,27 ⁵	6 346 190,40	41 459 628,67 ⁵	f) 450 081 104,71 ⁵	54 403 383,14	504 484 487,85 ⁵
1916	g) 455 428 087,47	h) 36 551 116,99 ⁵	6 585 098,81 ⁵	43 136 215,81	j) 498 564 303,28	33 967 077,36 ⁵	532 531 380,64 ⁵
1917	k) 601 961 920,43 ⁵	l) 39 237 180,75 ⁵	6 815 619,87	46 052 800,62 ⁵	m) 648 014 721,06	40 681 390,09	688 696 111,15
1918	n) 922 533 519,76 ⁵	o) 41 196 331,04	7 070 778,95	48 267 109,99	p) 970 800 629,75 ⁵	80 136 010,43 ⁵	1 050 936 640,19
1919	q) 633 759 764,77	r) 53 577 549,90	7 362 071,64	60 939 621,54	s) 694 699 386,31	116 473 205,04 ⁵	811 172 591,35 ⁵
1920	t) 660 418 843,11 ⁵	53 448 044,70 ⁵	16 974 692,91	62 802 737,61 ⁵	t) 723 221 580,73	188 006 190,91	911 227 771,64
1921	u) 625 609 290,19	64 804 472,69 ⁵	17 702 256,13 ⁵	74 886 728,83	u) 700 496 019,02	289 676 072,78 ⁵	990 172 091,80 ⁵
1922	v) 804 011 813,47	79 825 423,86 ⁵	18 573 422,46	90 778 846,32 ⁵	v) 894 790 659,79 ⁵	189 639 193,32	1 084 429 853,11 ⁵
1923 b)	w) 554 054 453,23	84 948 344,04 ⁵	19 494 275,49	96 822 619,53 ⁵	w) 650 877 072,76 ⁵	119 938 875,58 ⁵	770 815 948,35
1924 b)	x) 515 480 843,65 ⁵	85 727 228,36 ⁵	20 736 646,26	98 843 874,62 ⁵	x) 614 324 718,28	96 652 717,78 ⁵	710 977 436,06 ⁵
Totaal van de buitengewone uitgaven over 1905—1924 . . .						f1 319 764 186,02	

a) Zie ommezijde.

b) Voorloopige uitkomsten.

c) Waaronder f 83 705 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).d) „ 400 000,— „ „ („ „ C¹).e) „ 84 105 073,68⁵ „ „ („ „ C¹).f) „ 208 649 548,27⁵ „ „ („ „ C²).g) „ 255 650 340,83⁵ „ „ („ „ C³).h) „ 400 000,— „ „ („ „ C³).j) „ 256 050 340,83⁵ „ „ („ „ C³).k) „ 378 054 689,56 „ „ („ „ C⁴).l) „ 2 000 000,— „ „ („ „ C⁴).m) „ 380 054 689,56 „ „ („ „ C⁴).n) „ 634 231 127,30⁵ „ „ („ „ C⁵).o) „ 3 200 000,— „ „ („ „ C⁵).p) „ 637 431 127,30⁵ „ „ („ „ C⁵).q) „ 244 626 005,57 „ „ („ „ C⁶).r) „ 6 000 000,— „ „ („ „ C⁶).s) „ 250 626 005,57 „ „ („ „ C⁶).t) „ 110 190 419,29 „ „ („ „ C⁷).u) „ 79 307 284,21 „ „ („ „ C⁸).v) „ 262 423 557,03 „ „ („ „ C⁹).w) „ 39 200 034,24⁵ „ „ („ „ C¹⁰).x) „ 5 364 475,54 „ „ („ „ C¹¹).

(a) Deze sommen splitsen zich als volgt:

	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.
Verlegging van den Maasmond	f 613 921,69 ⁵	f 519 381,56 ⁵	—	—	—	—	—	—	—
Kanalisatie van de Maas in Limburg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aanleg van spoorwegen	2 201 387,90 ⁵	1 963 258,32	f 530 147,33	f 630 246,53	f 905 860,82 ⁵	f 726 497,15 ⁵	f 1 510 551,22	f 1 755 580,90	f 2 886 965,85
Aanleg en uitbreiding van internationale en inter- locale telefoonverbindingen en aanleg, overne- ming en uitbreiding van locale telefoonnetten . .	—	—	1 225 884,39	1 657 145,69 ⁵	795 124,24	1 261 152,58 ⁵	1 037 923,70 ⁵	2 406 786,34	1 549 080,59 ⁵
(*) Uitgaven voor den Staatsmijndienst	617 446,40 ⁵	533 021,32 ⁵	1 199 111,62	1 793 748,56 ⁵	2 376 478,40	1 715 026,76 ⁵	1 398 908 73 ⁵	4 279 620,77	4 306 585,15
Rijksopsporing van delfstoffen	—	—	—	216 618,19	257 426,96 ⁵	316 961,24 ⁵	247 669,27 ⁵	163 169,28	253 294,09 ⁵
Terleenvreestrekking aan de kolonie Suriname tot het aanleggen en exploiteeren van een spoorweg van Paramaribo naar de Suriname-rivier	1 100 000,—	1 420 000,—	807 405,81 ⁵	625 000,—	701 324,26 ⁵	96 269,92	—	—	—
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 33, 1ste lid, der Woningwet.	16 500,—	26 900,—	243 329,34	829 269,81	1 242 900,42 ⁵	2 017 683,75 ⁵	1 841 060,12	3 900 484,59 ⁵	5 321 966,41
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 7 eerste lid der Landarbeiderswet.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van bedijking en landaanwinning, alsmede van effening en toegankelijkmaking van domeingronden	—	—	114 227,57	60 876,69 ⁵	35 193,10	262 029,71 ⁵	85 712,33	12 772,48 ⁵	47 904,04
Aankoop van onroerend goed voor Domeinen. . . .	—	—	—	—	—	65 743,—	79 968,12 ⁵	28 778,19 ⁵	18 352,92 ⁵
Overneming door Domeinen van onroerende goederen van andere diensttakken	—	—	—	—	—	142 283,—	24 500,—	—	—
Bouw eener nieuwe Munt.	—	—	2 817,97	63 231,30	296 261,58 ⁵	80 179,90	41 001,78	5 959,20	—
Kosten van het Muntwezen (Afdeling IV van hoofd- stuk VII B).	—	—	—	—	—	—	—	—	1 239 060,00 ⁵
Voorschot aan het Staatsmuntbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	47 237,45
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrich- tingen tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Staatsblad N°. 222).	—	—	—	1 385 674,20 ⁵	68 634,27	171 785,47 ⁵	1 061 954,94 ⁵	4 111 771,26 ⁵	3 711 226,74
(**) Voorschotten aan de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en aan de Hollandsch IJzeren Spoorweg Maatschappij.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Tele- grafie en Telefonie tot uitbreiding van kapitaal . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsvischershavenbedrijf te IJmuiden tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rentedragende voorschotten aan provinciën en ge- meenten in verband met de buitengewone omstan- digheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Algemeene Lands- drukkerij tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitkeering uit de reserve van het Staatsvischers- havenbedrijf te IJmuiden	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Kweekschool voor vroedvrouwen te Heerlen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van aankoop van het Hôtel des Indes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storting op aandelen in de N. V. „Centrale Bouw- materialenvoorziening C. B. V.” te 's Gravenhage . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1918 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het maatschappelijk kapitaal van de N. V. tot oprichting en exploitatie van een Nederlandsch Hoogoven-staal-en-walswerk	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan het Weduwenfonds voor de ge- emploieerden tot het Algemeen Bestuur behorende.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypothecaire geldleening aan de N. V. tot exploitatie van vaste jaarbeursgebouwen te Utrecht.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Een deel der kosten van nieuwen vlootbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Het verschil tusschen 0.83 pct. en 4.64 pct. van f 200 000 000 der Staatsleening 1919	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan gemeenten ter voorziening in de huisvesting van Rijkspersoneel in verband met den woningnood en ter voorziening in kantoorlokaliteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan provinciën en gemeenten voor den aanleg van drinkwaterleidingen.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij zenuwlijden en krankzinnigheid”.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Deelneming in het aandelen-kapitaal van de Stoom- vaartmaatschappij „Zeeland”.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van voorziening in den woningnood	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bevordering van den woningbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Een deel der kosten van stichting van een gebouw voor het Bureau voor den Industrieelen eigendom, met inbegrip van den Octrooiraad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1921 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het kapitaal van de N. V. Bank voor Nederlandsche gemeenten	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Zuiderzeefonds	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storting op door den Staat genomen aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen en van de H.I.J.S.M.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten voor woningbouw met premie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsboschbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stortingen in 1922 en volgende jaren wegens deel- neming van den Staat in het kapitaal van de N. V. Nederlandsche springstoffenfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Garanties voor kredieten aan de „Handelskamer” . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f 4 549 256,00 ⁵	f 4 762 561,21	f 4 123 924,03 ⁵	f 7 261 811,08	f 6 679 204,07 ⁵	f 6 855 612,51 ⁵	f 7 329 250,23 ⁵	f 16 664 923,03	f 19 381 672,76

*) De cijfers voor „Uitgaven Staatsmijndienst” zijn gewijzigd door aftrek van de onverplichte vergoedingen voor boringen, welke niet ten laste van den Staatsmijndienst behooren te worden gebracht, en met bijvoeging van eenige posten, welke in de jaren 1902 t/m 1908 onder andere Hoofdstukken of andere afdelingen van het Xde Hoofdstuk in uitgaaf worden gebracht, maar tot den Staatsmijndienst behooren.

1914.	1915.	1916.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f 28 873,85 ⁵	f 63 413,93 ⁵	f 84 708,01 ⁵	f 237 268,90	f 1 324 001,93	f 3 787 627,87 ⁵	f 5 939 890,47 ⁵	f 6 635 044,56	f 4 572 410,95 ⁵	f 4 540 525,70	f 4 083 121,52
1 061 401,32	389 986,62 ⁵	31 312,92 ⁵	5 706,46 ⁵	—	—	131,87	—	2 347,70	230 617,73	1 534 187,10
1 974 025,91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 941 791,75	2 374 421,96	5 606 417,73	15 488 140,35	21 276 524,32 ⁵	16 736 411,74 ⁵	15 355 039,83	12 392 961,04	5 774 176,11	5 240 968,06	9 987 058,70
343 089,87	252 512,94 ⁵	34 478,18 ⁵	49 564,07 ⁵	70 178,72	—	415 497,96 ⁵	103 184,14 ⁵	501 144,72	279 152,37 ⁵	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 001 904,75	11 167 430,67	9 890 082,70	16 513 181,42 ⁵	37 023 801,83 ⁵	73 684 609,59	113 790 732,15	183 125 336,06 ⁵	92 472 649,45	42 843 063,80	26 081 347,75 ⁵
—	—	—	—	—	30 022,91	281 329,18 ⁵	1 685 558,17	1 486 802,34	1 416 020,38	1 184 460,90
7 960,38 ⁵	2 760,23	9 979,88 ⁵	35 273 59 ⁵	1 445 019,21	66 152,89 ⁵	426 616,08	268 133,64 ⁵	143 297,56	109 931,17	74 992,74
33 587,67	29 120,—	154 013,91 ⁵	258 259,14 ⁵	546 415,48	426 705,31	27 372,11	34 974,37	—	—	—
36 248,91 ⁵	22 900,—	—	—	55 000,—	23 290,—	5 150,—	136 675,—	1 485,—	313 354,93	637 426,—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 171 152,36 ⁵	17 133 465,83	11 803 309,42 ⁵	3 372 450,93 ⁵	6 021 630,68 ⁵	1 549 449,09 ⁵	2 415 773,17 ⁵	1 061 732,45	4 685 511,86	5 748 024,95	12 468 426,27
13 189,22	—	—	—	—	—	73 774,45	—	11 368,34 ⁵	17 300,51 ⁵	—
469 623,60 ⁵	3 947 611,56 ⁵	—	—	—	1 714 950,88 ⁵	1 533 619,58 ⁵	—	—	—	—
2 500 000,—	—	3 645 050,—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 000 000,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1 157 751,62	2 046 406,42 ⁵	6 922 815,—	10 758 995,89	16 666 825,99 ⁵	24 656 289,63	14 517 060,56 ⁵	5 224 605,86	6 014 385,—
—	151 926,36	239 683,31 ⁵	177 653,61 ⁵	168 539,16 ⁵	564 014,89 ⁵	558 701,65	206 551,42	—	5 607,99	—
—	1 044 407,97	1 164 691,93 ⁵	2 497 485,16	3 440 477,38 ⁵	4 195 974,45 ⁵	6 658 580,43 ⁵	4 860 048,70	1 487 248,21 ⁵	39 796,14	17 298,33
—	17 823 425,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	25 597,71 ⁵	—	121 535,55 ⁵	—	56 335,48 ⁵	—	—	5 216,57	—
—	—	—	—	—	—	—	—	250 000,—	—	—
—	—	120 000,—	—	45 000,—	—	400 000,—	900 000,—	—	—	—
—	—	—	—	1 335 071,19 ⁵	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	300 000,—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	35 000,—	—	175 000,—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1 875 000,—	—	4 875 000,—	—	750 000,—	—
—	—	—	—	—	60 000,—	291 000,—	320 000,—	325 000,—	364 000,—	380 000,—
—	—	—	—	—	1 000 000,—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	27 087,70 ⁵	3 037 811,86 ⁵	4 526 110,24	1 495 744,94	686 499,29
—	—	—	—	—	—	7 620 000,—	7 620 000,—	7 620 000,—	7 620 000,—	7 620 000,—
—	—	—	—	—	—	55 802,—	289 570,77	44 503,17	40 679,13	—
—	—	—	—	—	—	1 303 275,—	1 851 522,60	624 884,65	1 630 788,93	1 153 035,26
—	—	—	—	—	—	150 000,—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3 400 000,—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1 731 387,46 ⁵	4 637 374,04 ⁵	1 878 396,13	410 757,61	225 976,90
—	—	—	—	—	—	8 250 278,76 ⁵	22 052 267,21 ⁵	35 227 862,77	14 518 292,33	6 972 098,59
—	—	—	—	—	—	406 990,03 ⁵	1 086 036,59 ⁵	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	720 000,—	—	1 224 000,—	—
—	—	—	—	—	—	—	2 120 000,—	685 000,—	1 040 000,—	1 370 000,—
—	—	—	—	—	—	—	4 950 000,—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	11 419 859,15	24 681 631,26 ⁵	15 497 527,50
—	—	—	—	—	—	—	—	382 069,39	148 795,21	18 221,36
—	—	—	—	—	—	—	—	1 000 000,—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	646 654,57
f 32 582 854,61 ⁵	f 54 403 883,14	f 33 967 077,36 ⁵	f 40 681 390,09	f 80 136 010,43 ⁵	f 116 473 205,04 ⁵	f 188 006 190,91	f 289 676 072,78 ⁵	f 189 639 193,32	f 119 938 875,58 ⁵	f 96 652 717,78 ⁵

(**) Deze voorschotten, welke aanvankelijk onder de crisisuitgaven werden gerangschikt, zijn nader onder de buitengewone uitgaven opgenomen aangezien de terugontvangst dier voorschotten, ingevolge het bepaalde in artikel 36, 1ste lid, der Leeningwet 1916, onder de buitengewone ontvangsten is geboekt.

Wordt op de cijfers van de jaren 1905 en 1906 toegepast het systeem van splitsing der uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone, sinds 1907 aanvaard, dan moeten tot de *gewone uitgaven* gerekend worden van de uitgaven, voorkomende in bijlage B:

die voor de verlegging van den Maasmond ad	f	1 133 303,26	
die voor de spoorwegen gedeeltelijk, t. w. ten bedrage van		1 934 339,72 ⁵	
te zamen	f	3 067 642,98 ⁵	
doch zouden daarentegen als <i>buitengewoon</i> zijn te rekenen die voor den aanleg van			
telefonen (tot en met 1906) ad		1 348 721,38	
blijft minder uitgaven <i>buitengewoon</i>	f		1 718 921,60 ⁵

Van de *ontvangsten* zouden daarentegen méér *buitengewoon* te noemen zijn:

de koopprijzen van domeinen van 1905 en 1906 ad	f	600 000,—	
een deel van de telefoonontvangsten, zijnde in elk jaar $\frac{1}{10}$ van het in de vorige			
tien jaren aan buitengewone telefoonuitgaven besteed; dit zoude voor de jaren			
1905—1914 hebben gegeven eene som van	f	7 272 077,57 ⁵	
in 1908—1914 is ter zake buitengewoon gebracht		3 702 066,89 ⁵	
dus te weinig <i>buitengewoon</i> gebracht.			3 570 010,68
samen	f	4 170 010,68	

Wanneer echter de buitengewone uitgaven over de jaren 1905 en 1906 worden beperkt, moeten ook de daarmede verband houdende ontvangsten niet meer als buitengewoon gebracht worden.

Dientengevolge kunnen de buitengewone ontvangsten 1905—1924 worden verminderd met		671 001,58	
blijft mitsdien totaal meer aan <i>buitengewone ontvangsten</i>			3 499 009,10
zoodat door aanpassing van het sinds 1907 gevolgde systeem op de jaren 1905 en 1906 de cijfers			
van den <i>gewonen</i> dienst over de jaren 1905—1924 ongunstiger worden.	f	5 217 930,70 ⁵	

Bijlage C¹.

Overzicht van de uitgaven, in 1914 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten van terugzending en uitkeeringen aan achtergebleven gezinnen van onder de wapenen geroepen militairen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 80 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	59 279,12 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	3 362 067,46 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	3 320 000,—
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van den aanmaak en de uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	61 228,09 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000 000,—
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	74 772 499,—
Bijdragen aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	800 000,—
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen. (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	250 000,—
	f 84 105 073,68 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Bijlage C².

Overzicht van de uitgaven, in 1915 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone, internationale toestanden, (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 222 351,29 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	9 248 236,08
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomités (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).	132 075,65
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	4 144 201,09 ⁵
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	41 921,02
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	8 535,13
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	183 788 111,80 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	1 357 210,53
Subsidien, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	22 588,41
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	21 970,13
Kosten van de kunstmestcommissie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 051,50
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 409,53
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuid tarwebrood, ongebuud tarwemeel en roggebrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	9 187 978,89 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux voor de regeling van den uitvoer (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	37 147,28 ⁵
Kosten van de Rijkscommissie van toezicht op het centraal-administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen en van de Rijkscommissien van toezicht op de beschikbaarstelling en den uitvoer van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	4 759,92
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	528 000,—
	f 208 749 548,27 ⁵
In mindering hiervan is te brengen	100 000,—
wegens hetgeen minder ten laste van hoofdstuk VII A is gekomen voor rente van vlottende schuld als gevolg van de tijdelijke beschikking ten behoeve van de normale begrooting van een deel der opbrengst van de crisisleening 1914.	
Blijft	f 208 649 548,27 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Bijlage C³.

Overzicht van de uitgaven, in 1916 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 130 910,13 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	5 853 143,14 ⁵
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	142 379,40
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	5 183 711,99 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	48 708,85
Uitgaven voor militaire kommiezen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting) . .	366 076,80
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	30 659,95
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	17 883,01 ⁵
Kosten der Staatscommissie, van advertentiën, enz. voor de heffing der Oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	18 049,59
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	220 761 020,12 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werkloozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	351 365,47 ⁵
Subsidien, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werkelozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	6 956,24 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij tot dekking van ten hoogste de helft van het tekort op de exploitatie gedurende de buitengewone tijdsomstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	83 843,52 ⁵
Kosten van melkvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	92 354,00 ⁵
Kosten van de Oorlogszeengevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	26 453,23
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 450 000,—
Kosten van beschikbaarstelling van levensmiddelen, met uitzondering van goedkoop brood (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	10 562 474,71
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuild tarwebrood, ongebuild tarwemeel en roggebrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	9 040 626,81 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	353 101,52
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	300 000,—
Kosten van den duurbijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	821 022,30 ⁵
	f 256 050 340,83 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Bijlage C¹.

Overzicht van de uitgaven, in 1917 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 240 056,65
Kosten van interneering van krijgsgevangenen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	24 284,77 ⁵
Kosten ter tegemoetkoming aan verenigingen enz. voor verpleging van kinderen in de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	100 050,—
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgeweken en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	7 179 055,90
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	1 033 442,27 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	8 967 517,87 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	2 000 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	79 940,43 ⁵
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen enz., aange- steld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 515 489,05 ⁵
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogs- winstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	27 754,63
Toelagen aan belastingkmmiezen in verband met de buitengewone omstandig- heden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	218 962,98
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	94 283,31 ⁵
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	84 338,45 ⁵
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoer- maatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten, aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	21 502,34
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1)	242 870 916,46
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel en van het uitvoercertificatenbureau (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	526 103,05
Kosten der verwerking van afvalproducten tot veevoeder (Hoofdstuk X der Staats- begrooting)	59 775,09
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	74 370,20
Kosten van de uitvoering van de Distributiewet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	103 979 380,18
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uit- voer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 071 369,39 ⁵
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbe- grooting)	5 500 000,—
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werkeloozen (afzonderlijk Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	4 335,42 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (afzonderlijk Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	89 878,03
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrotingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de hoofdstukken VI en VIII.	3 278 883,04 ⁵
	f 380 054 689,56

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Bijlage C⁵.

Overzicht van de uitgaven, in 1918 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 425 750,57 ⁵
Kosten van interneering van krijgsgevangenen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	5 183 731,66
Kosten, verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	715,66 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	15 203 211,16 ⁵
Kosten van vervoer van goederen verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	736 387,41 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	18 780 715,91
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	3 200 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	343 767,77
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen, enz., aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	5 552 063,71 ⁵
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	18 000,04
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	120 880,19
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	157 288,30
Huur, enz. van lokalen, tijdelijk benodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	32 222,47
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	27 047,76
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	9 995 500,—
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	7 500,—
Duurtebijslag op pensioenen en wachtgelden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 194 976,27
Kosten van advertentiën voor de heffing der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	9 146,79
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1)	326 938 169,80 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Rentelooze voorschotten aan tramwegen in verband met crisisuitgaven (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	1 961 859,00 ⁵
Kosten van crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 150 901,15 ⁵
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	110 170,69 ⁵
Kosten van de beschikbaarstelling van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	175 474 094,89

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Kosten van de beschikbaarstelling van brandstoffen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 22 530 577,49 ⁵
Kosten van de beschikbaarstelling van andere artikelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 108 466,54 ⁵
Algemeene kosten in verband met de levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	539 409,50 ⁵
Kosten van crisisbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	3 254 686,65
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	32 000 000,—
Kosten van de Regeeringscommissarissen bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	8 731,86
Kosten van de commissie van advies in zake de geneesmiddelenvoorziening (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	2 552,85 ⁵
Kosten in verband met de voorziening in den woningnood (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	6 026,66
Kosten van de Huurcommissiewet (afzonderlijk Hoofdstuk der Staatsbegrooting X ^A)	294 499,11
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	155 870,—
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de hoofdstukken VI en VIII	9 894 205,38
	f 637 431 127,30 ⁵

Bijlage C⁶.

Overzicht van de uitgaven, in 1919 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten voortvloeiende uit de aanwijzing van boekhoudkundigen ingevolge artikel 1 der wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 442) (Hoofdstuk II der Staatsbegrooting).	f	23 572,99 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)		868 597,89
Kosten, verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)		5 283,97 ⁵
Kosten van de crisis-enquêtecommissie (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting) . .		34 603,83 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van ten gevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van ten gevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)		8 552 773,72 ⁵
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).		64 030,98
Subsidien aan de gemeentebesturen in de kosten der armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)		8 143,60
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .		5 904 544,84 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VIIA der Staatsbegrooting).		6 000 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting).		40 151,88
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen, enz. aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		7 919 986,86
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting).		12 204,90
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		80 133,01
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		139 552,90
Huur enz. van lokalen, tijdelijk benodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		34 661,55 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting)		49 083,31 ⁵
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		2 038,88
Duurtebijslag op pensioenen en wachtgelden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		2 548 435,77 ⁵
Bijslag voor het jaar 1919 op traktementen van predikanten, Roomsche-Katholieke geestelijken en opperrabijnen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		323 208,79
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .		120 212 451,10 ⁵
Rentelooze voorschotten en subsidien aan tramwegen in verband met de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)		2 557 022,76 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)		8 057,16
Kosten van crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)		1 075 630,26 ⁵
Uitvoering van de Nood-Boschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)		13 019,43

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden worden vergoed.

Kosten van de beschikbaarstelling van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 10 899 187,86
Kosten en subsidiën in verband met de distributiewet en levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	721 564,93
Kosten van de beschikbaarstelling van schoenen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 145 475,68
Kosten van crisisbureaux (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 085 541,56
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	37 400 000,—
Traktementen enz. van de Regeeringscommissarissen bij de Nederlandsche uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	4 485,34
Vergoeding aan scheepvaartmaatschappijen wegens gevorderde schepen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	369 261,43 ⁵
Nadeelig saldo, voortvloeiende uit de bereiding en den verkoop van Regeeringswege van veevoeder uit afvalstoffen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	6 284 590,95
Kosten in 1917, 1918 en 1919 gemaakt ten behoeve van een proefinstallatie tot verwerking van afvalproducten tot veevoeder (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	821 776,00 ⁵
Kosten in verband met de vervaardiging van soeptabletten, bouillon- en jusblokjes (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 274 460,—
Kosten van de commissie van advies over de geneesmiddelenvoorziening (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	520,64
Kosten in verband met de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	3 136 392,46
Steun aan gemeenten ter bevordering van de particuliere bouwnijverheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 498 749,35
Personeel voor het toezicht op de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 750,—
Reis-, verblijf- en bureelkosten van voornoemd personeel (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	5 754,35
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	320 251,17
Subsidiën en rentelooze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	494 115,—
Uitgaven krachtens de Werkloosheidsverzekeringsnoodwet 1919 (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	473 593,76
Uitgaven wegens wachtgeldregelingen (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	1 219,25
Uitgaven ten aanzien van werklozenkassen in verband met de overneming van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	325 019,96 ⁵
Uitgaven wegens steun aan vereenigingen van werklieden of bedienden in verband met de werklozenverzekering (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	266 040,87
Subsidiën aan gemeenten in de kosten van werklozenzorg, in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	42 684,22 ⁵
Voorschotten en toelagen om werkzoekenden in staat te stellen arbeid buiten hun woonplaats te aanvaarden (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	2 988,68
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	153 250,33
Garanties voor kredieten ten behoeve van de verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	8 975,27
Overneming van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité, ten aanzien van werkverschaffing (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	199 607,66
Ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	5 863,35
Duurtebijslag op gagementen en onderstande (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	34 835,47
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	13 513 800,97 ⁵
Kosten van de uitkeering voor eens wegens den langen duur der buitengewone tijdsomstandigheden, voor zoover deze kosten niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	10 654 658,60
	f 250 626 005,57

Bijlage C⁷.

Overzicht van de uitgaven in 1920 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten voortvloeiende uit de aanwijzing van boekhoudkundigen ingevolge artikel 1 der wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 442 (Hoofdstuk II der Staatsbegrooting)	f 48 790,23 ⁵
Uitgaven voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	607 002,39
Kosten verband houdende met de oprichting van distributiegerechten en met de uitoefening van den dienst dezer gerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	964,00 ⁵
Kosten van de crisisenquête-commissie (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	15 148,62
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van ten gevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	1 582 802,90
Subsidiën aan gemeentebesturen in de kosten der armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	319 655,25
Verjaarde vorderingen van eenige gemeenten wegens kosten van verzorging van Belgische vluchtelingen (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	30 434,90
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	616 885,88 ⁵
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen enz. aange- steld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	4 403 601,51
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	10 172,20 ⁵
Belooning van den secretaris der commissie van advies inzake de uitvoering van de wet op de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 650,—
Premiën inzake toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	6 091,92
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	70 089,64 ⁵
Huur enz. van lokalen, tijdelijk benodigd voor het afteekenen van paspoorten (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	10 095,32 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	49 078,20 ⁵
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	54 119 166,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	6 962,82
Traktement enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoer Maatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	833,34
Uitgaven, verband houdende met den toestand van mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).	2 972 533,52 ⁵
Aanschaffing van militair schoeisel ter gedeeltelijke vervanging van een aantal schoenen, hetwelk in den crisistijd aan de burgerbevolking is afgestaan (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	896 045,—
Aanvaarding van reeds bestelde Fokkervliegtuigen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	519 600,—
Aanvaarding van motoren uit Zweden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).	336 027,52 ⁵
Schadeloosstelling aan de fabriek Trompenburg (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	1 790 000,—
Aanschaffing van materieel voor het Roode Kruis (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	65 200,—
Schadeloosstelling aan de „Grossierderij” te Gouda (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	149 712,49 ⁵
Rentelooze voorschotten en subsidiën ten behoeve van de instandhouding en exploitatie van spoorwegen met beperkte snelheid, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	3 384 122,11 ⁵
Kosten van tijdelijke crisis-afdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	810 124,27 ⁵

Kosten voortvloeiende uit de uitvoering der Nood-Boschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 13 889,72
Kosten voortvloeiende uit de beschikbaarstelling tegen verminderde prijzen van regeeringsmeel, rogge, aardappelen, normaal-margarine, rijst (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 663,39 ⁵
Kosten en subsidiën ter uitvoering van de Distributiewet 1916 en van de levensmiddelenvoorziening in het algemeen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 763 245,40 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissies (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	793 597,84 ⁵
Kindertoelagen aan crisispersoneel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	21 318,68
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	7 500 000,—
Kosten van de Regeeringscommissarissen voor het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel bij de N. V. Nederlandsche Uitvoer Maatschappij, (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 204,64
Kosten van in 1918, 1919 en 1920 betaalde premiën ingevolge de Scheurwet 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 503) Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	8 237 648,19 ⁵
Schadeloosstellingen ingevolge de Scheurwet 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 503) Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	6 859 703,64 ⁵
Kosten, voortvloeiende uit de beschikbaarstelling tegen verminderde prijzen van schoenen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	22 786,23
Kosten van toezicht op de voorziening in den woningnood (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	750,—
Reiskosten enz. voor evengenoemd toezicht (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	5 057,79 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	474 835,20 ⁵
Bijdragen en rentelooze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	3 247 641,22 ⁵
Uitgaven krachtens de „Werkloosheidsverzekeringsnoodwet 1919” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 204 221,84
Subsidie voor de verzorging van in Duitschland verblijvende Nederlanders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	100 000,—
Uitgaven in verband met de overneming door het Rijk van de verplichtingen van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 ten aanzien van werklozenkassen of hare leden (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 854 803,29 ⁵
Uitgaven wegens steun aan vereenigingen ter verkrijging van subsidie, bedoeld in artikel 2 van het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 643 279,57 ⁵
Uitgaven wegens subsidiën aan gemeentebesturen in de kosten van werklozenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	9 532,10
Bijdrage aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	942 230,67
Voorschotten en toelagen om werkzoekenden in staat te stellen hun aangeboden arbeid buiten hun woonplaats te aanvaarden (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	20 398,44 ⁵
Bijdragen en voorschotten aan provinciën, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	1 649 821,79 ⁵
	f 110 190 419,29

Bijlage C⁸.

Overzicht van de uitgaven, in 1921 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten van distributiegerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting).	f	2 224,48 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)		564 664,45 ⁵
Subsidien aan de gemeentebesturen in de kosten van de armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).		2 122 809,27 ⁵
Uitkeeringen aan degenen, die in aanmerking komen voor steun als slachtoffers van de mobilisatie (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting).		14 500,—
Kosten voor belooning van tijdelijke hulpkommiezen op daggeld voor de grensbewaking (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		2 204 980,95
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleenen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		31 498,89
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor credieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		51 515,50
Uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der Oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		46 252 226,43 ⁵
Uitkeering aan gemeenten krachtens de artikelen 1 tot en met 6 der wet van den 12den November 1921 (<i>Staatsblad</i> n°. 1173) Nooduitkeering (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).		10 221 818,05 ⁵
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)		1 000,—
Schadevergoedingen voor door de burgemeesters betaalde vergoedingen wegens kostwinnenschap, waarvan de toekenning als zijnde in strijd met de ter zake geldende voorschriften, niet kon worden goedgekeurd (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		209 323,98 ⁵
Vergoeding aan de Artillerie-Inrichtingen van een gedeelte der bouwkosten van de gebouwen, die tijdens den mobilisatietoestand, ten behoeve van de verhooging van het productievermogen, op de terreinen van dat Staatsbedrijf zijn opgericht, zoomede vergoeding van enkele met die oprichting verband houdende kosten (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		573 296,55 ⁵
Uitgaven, verband houdende met den toestand van mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		627 510,10 ⁵
Kosten wegens het instellen van een onderzoek in zake het verleenen van ondersteuning aan gewezen militairen, die tijdens den mobilisatietoestand, zonder aanspraak op pensioen wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, en gehuwd zijnde, bij overlijden aan hunne weduwen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		7 953,33
Kosten voor het Departement van Oorlog, voortvloeiende uit de uitvoering der Distributiewet 1916 (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting).		1 168,28
Kosten, vallende op het verstrekken van inlichtingen aan of ten behoeve van hier te lande geïnterneerd geweest zijnde militairen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		216,—
Uitkeeringen aan degenen, die in aanmerking komen voor steun als slachtoffers van de mobilisatie (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)		957 297,05
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting). . .		350 359,15 ⁵
Kosten voortvloeiende uit de uitvoering der Noodboschwet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)		13 414,35 ⁵
Dekking nadeelige saldi crisisinstellingen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).		4 273 172,97

Kosten welke van Rijkswegen worden gemaakt voor de regeling van en het toezicht op de binnenschipperij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	f 208 330,35 ⁵
Kosten welke van Rijkswegen worden gemaakt, en subsidiën, welke worden toegekend, ter uitvoering van maatregelen, genomen in verband met de distributiewet 1916 en met de levensmiddelenvoorziening in het algemeen voor zoover die kosten of subsidiën niet uit eenig ander artikel der begrooting moeten worden bestreden (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	129 169,90
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissies, ressorteerende onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel voor het regelen, in verband met de tijdsomstandigheden, van den uitvoer, den invoer en de distributie van levensmiddelen en landbouw- en nijverheidsproducten (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	224 223,56 ⁵
Kosten van de Regeeringscommissarissen voor zoover deze voor het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel zitting hebben in den raad van commissarissen, als bedoeld in artikel 10 van de Statuten van de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	442,52
Kindertoelagen van het Crisispersoneel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting) . .	7 560,47
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting) . . .	495 264,31
Bijdragen en rentelooze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde, dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting).	6 752 118,70 ⁵
Uitgaven wegens wachtgeldregelingen (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting) . .	464 943,08 ⁵
Kosten van den Markenbijslag (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting).	544 281,47
Bijdragen en voorschotten aan provinciën, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	2 000 000,—
	f 79 307 284,21

Bijlage C⁹.

Overzicht van de uitgaven, in 1922 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Een deel van de uitgaven voor politietroepen ten behoeve van de grensbewaking (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	f 2 116 384,56
Tegemoetkoming in crisiskosten van kindervereenigingen (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	269 700,—
Kosten van distributiegerechten (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting).	809,77
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	19 068,74 ⁵
Subsidiën aan de gemeentebesturen in de kosten van de armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	3 655 306,24
Subsidiën, voorschotten en verdere uitgaven voor het verleen van steun aan de visscherij in verband met de tijdsomstandigheden (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting; art. 227 van oud-Hoofdstuk X)	561 772,70
Kosten wegens ondersteuning van gewezen militairen, die tijdens of tengevolge van de mobilisatie, zonder aanspraak op voortdurend pensioen, wegens ziekte of gebreken niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, of na hun overlijden, uitkeeringen aan hunne weduwen en weezen dan wel aan hen, die voor hunne verzorging gelden hebben uitgegeven (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting)	10 300,—
Kosten voor belooning van tijdelijke hulpkommiezen op daggeld voor de grensbewaking (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	597 323,85
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	31 389,46 ⁵
Uitgaven voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	101 211,57
Uitkeering aan gemeenten krachtens de artikelen 1 tot en met 6 der wet van den 12den November 1921 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 1173) (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	13 847 902,43
Traktement, enz. van den Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	1 000,—
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 5 van oud-Hoofdstuk X)	123 447,56
Kosten voortvloeiende uit afwikkeling uitvoering Distributiewet 1916 en levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 278 van oud-Hoofdstuk X)	87 755,90 ⁵
Kosten van Crisisinstellingen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279 van oud-Hoofdstuk X)	85 348,85 ⁵
Dekking van de verliezen door het Rijk en door de N. V. Centraal Verrekenkantor voor Brandstoffen geleden als gevolg van de maatregelen in verband met de buitengewone omstandigheden, ten behoeve van de brandstoffenvoorziening getroffen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279a van oud-Hoofdstuk X)	32 088 287,35 ⁵
Nadeelig saldo van de Rekening van de kosten der levensmiddelenvoorziening (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 279b van oud-Hoofdstuk X)	170 509 228,73 ⁵
Nadeelig saldo, voortvloeiende uit de bereiding en den verkoop van Regeeringswege van veevoeder uit afvalproducten, voor zoover dat saldo niet reeds is verevend ten laste van artikel 100a van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1919 (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting; art. 115a van oud-Hoofdstuk X).	489 608,12
Schadevergoedingen en schadeloosstellingen krachtens de Inundatiewet en verdere wetten, die in het mobilisatietijdperk toepassing vonden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	202 810,70 ⁵

Kosten wegens het instellen van een onderzoek in zake het verleen van ondersteuning aan gewezen militairen, die tijdens den mobilisatietoestand, zonder aanspraak op pensioen wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, en gehuwd zijnde, bij overlijden aan hunne weduwen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	f 6 427,03
Kosten wegens ondersteuning van gewezen militairen, die tijdens of tengevolge van de mobilisatie, zonder aanspraak op pensioen, wegens ziekte of gebreken, niet tengevolge van eigen schuld ontstaan, werden afgekeurd, of na hun overlijden uitkeeringen aan hunne weduwen en wezen dan wel aan hen, die voor hunne verzorging gelden hebben uitgegeven (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	184 178,25
Dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche Spoorwegen over 1921 met inbegrip van het gegarandeerd dividend (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	32 932 927,52 ⁵
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting)	394 332,72
Bijdragen en renteloze voorschotten ten behoeve van werklozenkassen uit anderen hoofde dan volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917” (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).	2 405 323,52 ⁵
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).	263 545,32
Bijdragen en voorschotten aan provinciën, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen of instellingen in de door hen te maken kosten voor verruiming van werkgelegenheid (Hoofdstuk X ^A der Staatsbegrooting).	1 438 166,09 ⁵
	f 262 423 557,03

Bijlage C¹⁰.

Overzicht van de uitgaven, in 1923 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig.)

Een deel van de uitgaven voor politietroepen ten behoeve van de grensbewaking (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	f 711 830,—
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	8 262,58
Subsidiën aan de gemeenten in de kosten van werkverschaffing en steunverleening in verband met crisiswerkloosheid en andere uitgaven in verband met die werkloosheid (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	5 921 468,44 ⁵
Verjaarde vorderingen over 1915 t/m 1921:	
a. gedane voorschotten van den adjunct-Regeeringscommissaris voor de vluchtelingen in Limburg	f 1 691,89
b. gedane voorschotten ten behoeve van den doorvoer van krijgsgevangenen	1 277,98
c. kosten van verpleging van Nederlandsche vluchtelingen uit het buitenland	65 257,96 ⁵
d. in 1920 en 1921 voorgeschoten kosten van armenzorg in verband met de opheffing van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914	966 355,66
(Hoofdstuk V der Staatsbegrooting.)	1 034 583,49 ⁵
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	39 483,51 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verlenen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	20 691,96 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkwekers en tuinders (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	157 072,62 ⁵
Traktement, enz. van de Regeeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	999,96
Nader subsidie aan de Coöperatieve Aardappelmeelfabriek „Oranje” te Beilen in verband met de stichting in 1918 van een proefveevoederfabriek (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	115 077,23
Schadevergoedingen en schadeloosstellingen krachtens de Inundatiewet en verdere wetten, die in het mobilisatietijdperk toepassing vonden (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	212 870,83
Herhaalde uitkeeringen ingevolge de motie-Staalman in zeer evidente gevallen (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting)	33 801,20
Dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche Spoorwegen over 1922 met inbegrip van het gegarandeerd dividend (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	30 502 022,25
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	271 126,61
Bijdragen aan gemeentebesturen wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	136 534,16
Uitgaven in het belang van de regularisatie van werkgelegenheid (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	365,51
Bijdragen in de uitkeeringen, door Gemeentebesturen verstrekt krachtens de speciale steunregeling voor de leden werkloozenkas van den Nederlandschen Roomch-Katholieken Lederbewerkerbond, welke subsidieering doorloopt, doch welke uitkeeringen tijdelijk zijn stopgezet. (Hoofdstuk X A der Staatsbegrooting)	33 843,87
	f 39 200 034,24 ⁵

Bijlage C¹¹.

Overzicht van de uitgaven, in 1924 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig.)

Een deel van de uitgaven voor politietroepen ten behoeve van de grensbewaking (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting)	f 360 270,—
Subsidiën aan gemeenten in de kosten van werkverschaffing en steunverleening in verband met crisiswerkloosheid en andere uitgaven in verband met die werkloosheid (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	4 500 000,—
Kosten van tijdelijke crisisafdeelingen (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting)	23 635,88 ⁵
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting).	14 938,08
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers en tuinders (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting).	191 156,64 ⁵
Uitgaven, in 1923, 1924 en 1925 te doen in verband met de afwikkeling van crisiszaken (Hoofdstuk VII ^B der Staatsbegrooting).	100 000,—
Kosten van de Huurcommissiewet (Hoofdstuk X der der Staatsbegrooting) . .	150 000,—
Bijdragen aan gemeenten wegens uitgaven aan bijslag op de loonen van in Nederland wonende en in het buitenland werkende arbeiders (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	24 474,93
	f 5 364 475,54

Bijlage **D.**

STAAT

van de opbrengst van 's Rijks middelen over de
dienstjaren 1915 tot en met 1924.

Staat van de opbrengst van 's Rijks middelen

BENAMING DER MIDDELEN.	Dienst 1915.	Dienst 1916.	Dienst 1917.	Dienst 1918.	Dienst 1919.
<i>Belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden.</i>					
Oorlogswinstbelasting	--	f 40 640,—	f 161 336 987,38 ⁵	f 157 727 966,71	f 162 390 091,05 ⁵
Verdedigingsbelasting Ia.	--	2 574 553,59	4 154 320,99 ⁵	5 066 539,75	a) 4 248 948,44 ⁵
Verdedigingsbelasting Ib.	--	13 673 739,99	21 699 699,60 ⁵	22 563 849,48 ⁵	a) 16 676 419,08
Verdedigingsbelasting II	--	16 806 218,84	30 106 432,43	33 309 263,90	a) 29 573 253,38
	--	f 33 095 152,42	f 217 297 440,41 ⁵	f 218 667 619,84 ⁵	f 212 888 711,96
<i>Overige belastingen.</i>					
Grondbelasting.	f 15 966 993,89	f 16 147 876,88	f 16 343 789,26 ⁵	f 16 591 813,—	f 16 790 751,02
Personeele belasting.	13 479 976,48	13 472 887,68	14 209 939,48 ⁵	14 440 822,35	16 716 791,21
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten (*)	4 001 430,86 ⁵	—	—	—	—
Inkomstenbelasting	b) 22 461 078,35	44 540 633,54	60 594 898,25 ⁵	53 791 998,76	c) 72 311 452,69
Dividend- en tantiëmebelasting.	--	—	—	—	11 605 694,23
Vermogensbelasting (*)	6 538 657,62 ⁵	3 773 050,88 ⁵	4 568 324,18 ⁵	5 052 305,45	c) 9 969 653,19
Accijns op suiker.	24 454 243,21 ⁵	27 703 192,89	31 356 571,35	39 102 942,32	36 426 061,06
Uitkeering uit het leeningsfonds 1914 wegens aandeel in de opbrengst der opcenten op den accijns op suiker	1 000 000,—	1 000 000,—	416 666,67	—	—
Accijns op wijn	1 441 038,18	1 499 360,77	1 638 919,18	1 602 154,12	1 153 430,85
„ „ binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	25 844 173,29	27 727 447,96	29 626 824,39 ⁵	18 900 346,46	d) 38 900 215,48 ⁵
„ „ zout	2 183 985,45	2 211 038,99	2 481 560,27	2 838 372,33	1 641 763,36
„ „ bieren en azijnen	1 588 308,68	1 653 773,87	e) 2 306 426,55	1 124 260,57	1 459 962,12
„ „ geslacht	8 494 792,47	9 498 081,43 ⁵	12 491 666,31 ⁵	11 190 624,73	14 194 594,72
„ „ tabak	--	—	—	—	—
Belasting op speelkaarten	--	—	—	—	—
„ „ rijwielen	--	—	—	—	—
Zegelrechten (*)	6 211 964,97	8 772 085,75	f) 13 397 595,55 ⁵	12 835 181,57 ⁵	f) 20 418 768,65 ⁵
Registratierechten (*)	6 073 673,05	10 952 992,96	g) 18 401 949,23 ⁵	30 920 545,47	39 606 467,95
Hypotheekrechten (*)	584 858,05 ⁵	1 135 542,54	h) 657 115,36	—	—
Rechten van successie en van overgang bij overlijden (*)	17 942 347,46 ⁵	19 874 048,45 ⁵	i) 22 243 566,27	26 082 328,84 ⁵	33 580 733,61 ⁵
Rechten op den invoer.	15 156 346,26 ⁵	16 663 055,32	11 126 281,56 ⁵	8 616 036,86	29 104 393,39
Formaatzegel (hoofdsom en opcenten)	23 832,45	24 438,60	1 379,47 ⁵	—	—
Waarborg der gouden en zilveren werken. .	475 977,61	639 934,81	682 851,56 ⁵	767 385,42	913 935,80 ⁵
Statistiekrecht.	--	—	1 744 991,64 ⁵	1 058 740,45	3 927 523,22
	f 173 923 678,36	f 207 289 443,33 ⁵	f 244 291 316,59	f 244 915 858,71	f 348 722 192,57
Domeinen	2 536 484,74 ⁵	2 786 579,98 ⁵	2 916 876,45	3 545 062,91 ⁵	4 004 948,61 ⁵
Opbrengst der Staatsloterij	667 123,33	653 813,11 ⁵	654 824,83 ⁵	658 563,93 ⁵	657 511,87
Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij, van consenten voor de kust- visscherij en van vergunningen, bedoeld in de Vogelwet van 1912	163 669,50	195 640,75	214 686,25	281 025,25	279 911,50
Loodsgelden.	1 163 172,43 ⁵	866 146,—	382 765,97 ⁵	290 663,15	1 298 492,76
Recht op de mijnen.	49 442,06	93 995,04	146 904,54	464 580,41	668 202,76
Algemeen totaal	f 178 506 570,43	f 211 885 618,22 ⁵	f 248 607 374,64	f 250 155 754,37	f 355 631 260,07 ⁵

(*) Onder het bedrag der rechten is dat der opcenten begrepen behalve die, welke worden geheven ten behoeve van het Leeningfonds 1914.

over de dienstjaren 1915 tot en met 1924.

Dienst 1920.	Dienst 1921.	Dienst 1922.	Dienst 1923. (Voorloopig.)	Dienst 1924. (Voorloopig.)	TOELICHTINGEN.
f 166 165 110,99 a) 1 182 155,53 ⁵ a) 4 439 549,89 a) 7 033 530,—	f 74 847 314,54 ⁵ — — —	f 29 785 283,71 — — —	f 13 621 576,68 — — —	f 973 449,20 — — —	a) Het tarief der verdedigingsbelastingen is verlaagd bij de wet van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 171). De opbrengst dier belastingen wordt, te rekenen van 1 Mei 1920, aan het Leeningfonds 1914 ten goede geschreven ingevolge de wet van 5 Juli 1920, (<i>Staatsblad</i> n°. 342).
f 178 820 346,41 ⁵	f 74 847 314,54 ⁵	f 29 785 283,71	f 13 621 576,68	f 973 449,20	b) $\frac{2}{3}$ van de opbrengst over het belastingjaar 1915/1916.
f 17 018 763,95 19 215 048,74 ⁵ — 110 102 607,52 ⁵ 25 596 520,68 13 097 914,58 36 482 083,49 — 1 690 029,01 52 426 295,40 ⁵ 1 933 553,31 3 014 392,20 14 525 068,47 ⁵ — 136 341,75 — 24 912 648,54 55 111 579,11 ⁵ — 32 948 405,37 46 959 235,36 ⁵ — 913 272,21 5 154 474,01	f 17 328 163,07 21 254 763,98 — 134 459 576,82 30 427 193,70 13 175 079,71 ⁵ 37 558 842,74 — 2 006 939,88 d) 61 001 655,38 1 462 289,24 4 415 771,73 11 250 649,59 ⁵ — 75 140,25 — 18 877 003,19 ⁵ 31 125 127,06 — i) 32 253 687,88 ⁵ 37 129 788,63 ⁵ — 905 421,34 ⁵ 3 610 776,91 ⁵	f 17 801 412,22 22 986 707,15 ⁵ — 117 211 870,96 18 426 870,62 12 040 440,03 40 481 525,25 ⁵ — 2 462 336,02 59 465 207,44 1 494 118,45 ⁵ 4 759 885,80 9 930 021,02 7 854 305,49 76 049,91 — 17 311 332 70 ⁵ 18 830 188,41 — 51 226 461,56 ⁵ 38 589 712,70 — 949 599,39 ⁵ 3 259 556,08	f 18 273 104,44 23 428 478,87 — 93 499 627,60 17 520 115,95 11 582 700,70 ⁵ 40 327 374,58 — 2 031 383,57 50 984 214,08 ⁵ 1 423 256,61 5 142 847,85 10 289 513,49 16 221 109,96 88 793,33 — 17 355 737,41 18 693 250,22 — 49 294 386,33 ⁵ 35 279 510,60 — 920 107,60 3 369,961,10	f 18 737 700,— 24 443 500,— — 77 906 898,60 15 118 556,78 11 536 484,01 38 155 246,36 — 2 339 454,96 48 718 792,84 1 704 107,37 e) 8 987 070,67 9 588 605,30 16 530 126,96 107 046,26 5 300 031,— 17 530 012,17 23 217 919,26 ⁵ — 48 440 189,73 35 765 421,69 ⁵ — 939 743,63 4 199 101,19 ⁵	c) Het tarief van de inkomstenbelasting is, evenals dat van de vermogensbelasting, verhoogd bij de wetten van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> nos. 169 en 170). d) Bij de wetten van 3 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 141) en 31 December 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 928) is de accijns verhoogd. e) Bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 190) is, met ingang van 1 Maart 1917, de accijns op bier verhoogd en de accijns op azijnen afgeschaft. De accijns op bier is nader verhoogd bij de wet van 3 Mei 1924 (<i>Staatsblad</i> n°. 277). f) De heffing van het recht van zegel is, met ingang van 1 Juni 1917, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 244), gewijzigd bij de wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 437). Bij de wet van 27 Juni 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 432) zijn eenige rechten verhoogd. g) De heffing van rechten van registratie is, met ingang van 1 Juni 1917, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 243). h) De hypotheekrechten worden ten gevolge van de inwerkingtreding der Registratiewet 1917, vanaf 1 Juni 1917 niet meer geheven. i) De wet van 22 Mei 1911 (<i>Staatsblad</i> n°. 132) tot nadere regeling der heffing van de rechten van successie en van overgang bij overlijden is gewijzigd bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 189), in werking getreden met 23 Januari 1917, en bij de wet van 10 Juni 1921 (<i>Staatsblad</i> n°. 779), in werking getreden met 18 Juni 1921. j) Zie voor de met 1 April 1920 in werking getreden regeling van het mijnrecht, de wet van 26 Maart 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 157).
f 461 238 233,73 2 838 501,14 ⁵ 700 204,02 ⁵ — 287 327,— 1 870 434,88 ⁵ j) 339 698,24	f 458 317 871,13 ⁵ 3 169 326,82 658 593,82 — 293 513,75 2 435 703,40 ⁵ 520 302,78 ⁵	f 445 157 601,23 2 691 064,39 661 360,80 ⁵ — 278 742,25 2 994 454,55 ⁵ 467 227,40	f 415 725 474,30 ⁵ 3 195 254,58 ⁵ 666 225,14 ⁵ — 256 047,81 2 947 141,58 652 120,78	f 409 266 008,79 ⁵ 3 368 540,54 662 502,98 ⁵ — 264 661,50 3 675 229,16 737 225,19	
f 467 274 399,02 ⁵	f 465 395 311,71 ⁵	f 452 250 450,63	f 423 442 264,20	f 417 974 168,17	

Bijlage E.

Staat. houdende vergelijking tusschen de bij de Staatsbegrooting

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1926.	Toegestaan voor 1925.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1925.	
I. Huis der Koningin	f 1 625 000,—	f 1 625 000,—	—	—
II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin	1 976 654,83	1 939 272,76	f 37 382,07	—
III. Buitenlandsche Zaken	4 058 227,—	4 097 030,—	—	f 38 803,—
IV. Justitie	27 344 491,50	27 307 727,—	36 764,50	—

voor 1925 verleende en voor 1926 aangevraagde kredieten.

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Meer geraamd voor:

De Kanselarij der Nederlandsche Orden	f	8,—
Het Kabinet der Koningin		883,15
Pensioenen, wachtgeld, enz.		61 499,—
	f	62 390,15

tegenover eene *lagere* raming voor:

De Staten-Generaal	f	13 678,08
De Raad van State		5 160,—
De Algemeene Rekenkamer		6 170,—
		25 008,08
<i>Meer</i>	f	37 382,07

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	17 987,—
„ „ buitenlandsche zendingen en consulaten		4 090,—
Verschillende uitgaven		11 700,—
Pensioenen, wachtgeld en toelagen		5 026,—
<i>Minder</i>	f	38 803,—

Meer geraamd voor:

Gebouwen	f	117 032,—
Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, enz.		252 186,—
	f	369 218,—

tegenover eene *lagere* raming voor:

Kosten van het Departement	f	2 524,34
„ „ de rechterlijke macht		40 458,96
„ „ het Hoog Militair Gerechtshof en van de auditiën in de militaire arrondissementen		46 476,20
„ „ den Centralen Raad van Beroep en van de raden van beroep		20 010,—
„ „ algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij		29 659,—
„ „ gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen		163 807,—
„ „ het Rijkstucht- en opvoedingswezen		24 840,—
Reclasseering		4 000,—
Verschillende uitgaven		678,—
		332 453,50
<i>Meer</i>	f	36 764,50

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1926.	Toegestaan voor 1925.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1925.	
V. Binnenlandsche Zaken en Landbouw	f 19 650 031,—	f 20 291 538,—	—	f 641 507,—
V.A. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	140 558 652,—	141 702 353,—	—	1 143 701,—
VI. Marine	43 773 897,—	45 846 293,—	—	2 072 396,—
VII.A. Nationale Schuld	112 348 846,55	114 990 340,05	—	2 641 493,50

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	2 352,—
Landbouw		701 072,—
Visscherijen		253,—
Pensioenen, toelagen, enz.		26 752,—
	f	730 429,—

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Binnenlandsch Bestuur	f	74 013,—
Armwezen		13 169,—
Nederlandsche Staatscourant, Handelingen, enz.		1 740,—
		88 922,—
<i>Minder</i>	f	641 507,—

Minder geraamd voor:

Nijverheidsonderwijs	f	154 098,—
Handelsonderwijs		21 991,—
Lager onderwijs Algemeen		32 888,—
Lager onderwijs Financieel		5 901 800,—
Kunsten en Wetenschappen		19 171,—
	f	6 129 948,—

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Kosten van het Departement en van het onderwijs in het algemeen	f	36 092,—
Hooger onderwijs		523 426,—
Middelbaar onderwijs		418 531,—
Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden, enz.		2 169 198,—
Onvoorziene behoeften		1 839 000,—
		4 986 247,—
<i>Minder</i>	f	1 143 701,—

Minder geraamd voor:

I. Militaire uitgaven:

Kosten van beheer en administratie	f	109 264,—
Kosten van het materieel der zeemacht en van 's Rijks werven en onderhoorigheden		1 517 175,—
Personeel der zeemacht		648 636,—

II. Niet-Militaire uitgaven:

Loodswezen, betonning, bebakening en verlichting		250 186,—
Hydrographie		16 088,—
	f	2 541 349,—

tegenover een *hoogere* raming voor:

I. Militaire uitgaven:

Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.	f	322 361,—
---	---	-----------

II. Niet-Militaire uitgaven:

Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.		146 592,—
		468 953,—
<i>Minder</i>	f	2 072 396,—

Minder geraamd voor:

Interesten, enz.	f	3 374 187,50
--------------------------	---	--------------

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld		732 694,—
<i>Minder</i>	f	2 641 493,50

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1926.	Toegestaan voor 1925.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1925.	
VII B. Financiën	f 101 680 850,93	f 112 289 374,77	—	f 10 608 523,84
VIII. Oorlog	58 606 877,—	58 829 081,—	—	222 204,—

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

<i>Minder</i> geraamd voor:	
Kosten van het Departement	f 16 949,97
„ „ de Grootboeken der Nationale Schuld, enz.	19 135,63
„ „ 's Rijks schatkist	138 748,27
„ „ het Muntwezen	180 973,—
„ „ administratie van het zegel, de registratie enz.	258 071,—
Dienst der Rijksgebouwen	37 114,—
Voorschotten uit 's Rijks schatkist	12 939 385,—
	f 13 590 376,87
tegenover een <i>hoogere</i> raming voor:	
Kosten van administratie der directe belastingen enz.	f 191 266,—
Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, gratificatiën en toelagen	2 272 937,03
Uitkeeringen en verschillende uitgaven	517 650,—
	2 981 853,03
<i>Minder</i>	f 10 608 523,84

<i>Meer</i> geraamd voor:	
Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	f 2 465,—
Bezoldiging van het personeel der intendance en der militaire administratie	6 205,—
Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens	28 461,—
Kosten van kleeding en uitrusting en van ledergoed	135 536,—
Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden; maatregelen in het belang der remonteering en africhting van honden voor oorlogsdoeleinden	36 090,—
Administratiekosten	14 112,—
Verschillende uitgaven	18 419,—
Inrichtingen van onderwijs.	27 967,—
Kosten van de Luchtvaartafdeeling	53 365,—
Kosten van de Schoolcompagnie van den Motordienst	23 652,—
Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen, velduitrusting en voertuigen voor den verplegingsdienst te velde	29 158,—
Militaire verkenningen en Topografische Inrichting	8 794,—
Dienst der genie	11 100,—
Wapen der marechaussee en korps politietroepen	10 665,—
Buitengewone uitgaven	75 630,—
Maatregelen en werken, noodig tot voorziening in de belangen van de landsverdediging in verband met de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee	200 000,—
	f 681 619,—

Tegenover eene <i>lagere</i> raming voor:	
Kosten van het Departement	f 64 235,—
Kosten van voeding	57 017,—
Kosten van huisvesting, stalling, nachtligging en reiniging	14 400,—
Studiën, onderwijs en oefeningen	301 488,—
Geneeskundige dienst	11 879,—
Materieel der artillerie en proeven bij het wapen der artillerie	26 875,—
Kosten van verplaatsing van personen en goederen	86 500,—
Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard	219 903,—
Nonactiviteitsjaarwedden, pensioenen en daartoe betrekkelijke uitgaven, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	121 526,—
	903 823,—
<i>Minder</i>	f 222 204,—

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1926.	Toegestaan voor 1925.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1925.	
IX. Waterstaat	f 56 640 060,—	f 101 143 094,—	—	f 44 503 034,—
X. Arbeid, Handel en Nijverheid	70 591 856,—	49 156 892,—	f 21 434 964,—	—
XI. Koloniën.	5 505 821,—	5 607 926,—	—	102 105,—
XII. Onvoorziene uitgaven.	50 000,—	50 000,—	—	—

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Minder geraamd voor:

Mijnwezen en Scheepvaart	f 48 949 588,—
Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, enz.	4 521,—
	<u>f 48 954 109,—</u>

tegenover eene *hoogere* raming voor:

Kosten van het Departement	f 3 511,—
Waterstaat	3 396 639,—
Spoorwegen	929 025,—
Onvoorziene behoeften	5 000,—
Posten, Telegrafie en Telefonie en Rijkspostspaarbank	116 900,—
	<u>4 451 075,—</u>

Minder . . . f 44 503 034,—

Meer geraamd voor:

Arbeid	f 12 942,—
Arbeidersverzekering	24 047 250,—
	<u>f 24 060 192,—</u>

tegenover eene *lagere* raming voor:

Kosten van het Departement	f 7 524,—
Handel en Nijverheid	917 173,—
Volksgesondheid	1 100 359,—
Werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling	451 600,—
Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, enz.	148 572,—
	<u>2 625 228,—</u>

Meer . . . f 21 434 964,—

Minder geraamd voor:

Kosten van het Departement	f 13 415,—
Uitgaven ten behoeve van Suriname	63 797,—
„ „ „ „ Curaçao	13 677,—
Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, enz.	11 216,—

Minder . . . f 102 105,—

Bijlage F.

Staat der openstaande tekorten en der tot afboeking daarvan beschikbare bedragen.

Dienstjaren.	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.	TEKORTEN.	OVERSCHOTTEN.	Opbrengst van leeningen, waaraan administratief nog geene bestemming is gegeven.
1910	f 200 092 324,82	f 203 947 100,34	f 3 854 775,52	—	f 4 770 740,14
1911	205 602 748,04 ⁵	208 489 677,54 ⁵	2 886 929,50	—	27 500 000,— ⁽¹⁾
1912	213 401 266,93 ⁵	224 665 500,66	11 264 233,72 ⁵	—	125 000 000,— ⁽²⁾
1913	227 422 665,23 ⁵	238 726 365,56 ⁵	11 304 200,33	—	121 250 000,— ⁽³⁾
1914	245 571 310,73	359 273 277,67	(b) 113 701 966,94	—	500 000 000,— ⁽⁴⁾
1915	263 491 539,13	504 484 487,85 ⁵	(c) 240 992 948,72 ⁵	—	346 500 000,— ⁽⁵⁾
1916	309 978 558,39	532 531 380,64 ⁵	(d) 222 552 822,25 ⁵	—	430 000 000,— ⁽⁶⁾
1917	534 777 058,82 ⁵	688 696 111,15	(e) 153 919 052,32 ⁵	—	141 000 000,— ⁽⁷⁾
1918	561 085 835,83	1 050 936 640,19	(f) 489 850 804,36	—	144 000 000,— ⁽⁸⁾
1919	695 049 163,00 ⁵	811 172 591,35 ⁵	(g) 116 123 428,35	—	96 000 000,— ⁽⁹⁾
1920	810 791 715,48	911 227 771,64	(h) 100 436 056,16	—	81 550 000,— ⁽¹⁰⁾
1921	709 245 087,38 ⁵	990 172 091,80 ⁵	(i) 280 927 004,42	—	97 750 000,— ⁽¹¹⁾
1922	662 312 411,51	1 084 429 353,11 ⁵	(j) 422 117 441,60 ⁵	—	
1923 (a)	659 200 887,23 ⁵	770 815 948,35	(k) 111 615 061,06 ⁵	—	
1924 (a)	612 260 774,95	710 977 436,06 ⁵	(l) 98 716 661,11 ⁵	—	
Opbrengst van leeningen			(m) f 2 380 263 386,39 ⁵	—	f 2 115 320 740,14
Tekort			(n) 2 115 320 740,14		
			f 264 942 646,25 ⁵		

(a) Voorloopige uitkomsten.

(b) Waaronder f 91 665 073,68⁵ (crisisuitgaven en tekort op de ontvangsten), te dekken uit de opbrengst der Crisisleeningen en der crisisheffingen.(c) Alsvoren f 212 889 548,27⁵.(d) Waaronder f 222 640 400,99⁵ aan nadeelig saldo van den crisisdienst.(e) Alsvoren f 160 220 917,20⁵.(f) Alsvoren f 417 563 089,29⁵.

(g) Alsvoren f 30 677 630,54.

(h) Waarbij f 74 793 209,41 wegens *voordeelig* saldo van den crisisdienst.

(i) Alsvoren f 15 979 611,22.

(j) Waaronder f 215 207 646,05 aan nadeelig saldo van den crisisdienst.

(k) Alsvoren f 19 250 483,92⁵.

(l) Alsvoren f 2 519 731,39.

(m) Waaronder f 1 281 861 700,73 aan nadeelig saldo van den crisisdienst over de jaren 1914 tot en met 1924.

(n) Waaronder f 1 350 250 000 tot dekking van nadeelige saldi der crisisdiensten.

(1) Het deel der leening 1914, dat bij de conversie, ingevolge de leeningwet 1917, bereids was afgelost.

(2) Eerste leening 1916 (Wet van den 17 Maart 1916 (*Staatsblad* n°. 135).(3) Tweede leening 1916 (Wet van den 16 December 1916 (*Staatsblad* n°. 533) tegen den koers van 97 %.(4) Leening 1917 (Wet van den 15 December 1917 (*Staatsblad* n°. 710).(5) Leening 1918 (Wet van den 19 December 1918 (*Staatsblad* n°. 803) tegen den koers van 99 %.(6) Geschatte opbrengst van de Leening 1919 (Wet van den 30 Januari 1920 (*Staatsblad* n°. 46).(7) Leening 1922 A (Wet van den 17 Februari 1922 (*Staatsblad* n°. 64) tegen den koers van 94 %.(8) Leening 1922 B (Wet van den 17 Februari 1922 (*Staatsblad* n°. 64) tegen den koers van 96 %.(9) Leening 1923 A (Wet van den 22 December 1922 (*Staatsblad* n°. 705) waarvan f 20 000 000,— tegen den koers van 97%, en f 80 000 000,— tegen den koers van 95½ %.(10) Leening 1923 B (Wet van den 22 December 1922 (*Staatsblad* n°. 705) waarvan f 25 000 000,— tegen den koers van 97 %, en f 60 000 000,— tegen den koers van 95½ %.(11) Leening 1923 C (Wet van den 22 December 1922 (*Staatsblad* n°. 705) \$ 40 000 000 tegen den koers van 94 %, opbrengst f 97 750 000 (voorloopig cijfer).

Te verminderen met de bedragen der aan
Oostenrijk verleende reliefcredieten, waarvoor
een uitstel van de betaling van hoofdsom en
rente is gegeven van 20 jaren f 16 786 200

Zooals ten vorigen jare is medegedeeld, zijn, te beginnen met het dienstjaar 1925, alle crisisuitgaven naar den gewonen dienst overgebracht. De crisisdienst is derhalve met het dienstjaar 1924 afgesloten. Eerst wanneer de cijfers van laatstgenoemden dienst definitief zullen zijn vastgesteld, kunnen maatregelen worden getroffen tot afboeking van het dan nog overblijvende saldo.

De Minister van Financiën,